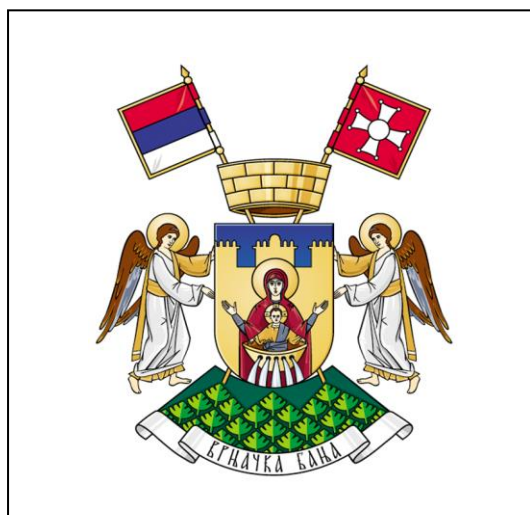

**НАЦРТ
ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА МЛАДЕ ОПШТИНА
ВРЊАЧКА БАЊА
2020 – 2025.**

САДРЖАЈ

Одељак 1	УВОД
	1.1 Уводна реч председника општине
	1.2 Канцеларија за младе
	1.3 Радна група за израду ЛАП-а
	1.4 Методологија рада
Одељак 2	ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ
Одељак 3	ВИЗИЈА И МИСИЈА
	3.1 Визија
	3.2 Мисија
Одељак 4	КОНТЕКСТ
	4.1 Географски подаци
	4.2 Демографски подаци
	4.2.1. Образовна структура становништва
	4.2.2. Незапосленост
	4.2.3. Запосленост
	4.3 Анализа ресурса
	4.3.1 Људски ресурси – кључни актери
	4.3.2 Финансијски ресурси
	4.4 SWOT анализа
Одељак 5	ПОТРЕБЕ МЛАДИХ
Одељак 6	СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ
	6.1 Стратешки циљеви
	6.2 Локални приоритети
	6.3 Активности
Одељак 7	АКТИВНОСТИ ЛОКАЛНЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ
	7.1 Стандарди рада локалне КЗМ
	7.2 Активности за постизање стандарда (примена стандарда)
	7.3 План за стицање компетенција локалног координатора
Одељак 8	УСКЛАЂЕНОСТ СА НАЦИОНАЛНОМ СТРАТЕГИЈОМ ЗА МЛАДЕ
Одељак 9	ПРОЦЕС РЕВИЗИЈЕ-ПРАЋЕЊЕ ПРИМЕНЕ И РЕЗУЛТАТА ЛАП-а

АНЕКСИ

Анекс 1 – Планиране активности са буџетом за 2020. годину

Анекс 2 – Планиране активности за период 2020 – 2025. година са пројектованим трошковима

1.1 Уводна реч председника општине Врњачка Бања

Након вишегодишњег рада, истрајности и упорности, омладина Врњачке Бање – чланови канцеларије за младе као и њихови волонтери, успели су у томе да се и њихов глас чује, да активно учествују у побољшању омладинске политике и живота младих у Врњачкој Бањи.

Канцеларија за младе основана је 21. марта 2014. године , као скупштинско радно тело, уз велику подршку локалне самоуправе Врњачка Бања, волонтера који су увек били спремни да се одазову и подрже сваку иницијативу, уз веома добру сарадњу и координацију са Канцеларијама за младе из других градова и општина у Србији и Европи, а пре свега уз добру сарадњу и подршку Министарства омладине и спорта.

Иако међу најмлађима, ова канцеларија младих до сада је кроз многобројне активности, пројекте, манифестације и хуманитарне акције које је огромним трудом и у сопственој организацији спровела, као и активном приступању изради Локалног акционог плана, показала да је веома важан сегмент овог друштва који побољшава статус младих на територији општине Врњачка Бања, али доприноси и бољитку читаве наше заједнице.

Ентузијазмом, енергијом и упорношћу задужили су нас да их као локална самоуправа подржимо и омогућимо им боље институционалне, програмске и финансијске услове за рад, а све са циљем останка у нашој општини.

1.2 Канцеларија за младе

Канцеларија за младе општина Врњачка Бања је основана 21.03.2014. године и функционише као привремено скупштинско радно тело у циљу развоја омладинске политике на локалном нивоу, као и имплементације Локалног акционог плана за младе општина Врњачка Бања. Усвајањем и спровођењем Локалног акционог плана за младе, наша локална заједница показује одговорност према младима која се огледа у:

- Креирању ставова о дугорочној стратегији за младе;
- Стварању општинског тела које ће бринути о решавању омладинских питања и проблема;
- Обезбеђивању учешћа младих у свим телима која се тичу младих;
- Финансирању омладинских организација и повећању средстава и улагања намењених младима, омладинским пројектима и програмима.

Канцеларија за младе је оперативно тело које обједињава све службе и органе који се баве младима, израђује планове, координира активности и усклађује акције са циљем да:

- брине о преоритетима младих уз уважавање потребе младих;
- изграђује односе и сарађује са локалним организацијама и иницијативама младих;
- буде опредељена ка европским интеграцијама и користи препоруке Европске повеље о учешћу младих на локалном и регионалном нивоу;
- подржава изградњу грађанског друштва и партнерства.

Главни циљ формирања КЗМ је стварање услова у локалним срединама — општинама и градовима у Србији, за квалитетнији живот младих људи и њихово активно учешће у савременим токовима развоја друштва.

Млади имају право, а требало би да имају и прилику, да пуноправно учествују у одлукама које утичу на њихов живот, а које се доносе на локалном нивоу. Младе такође треба подржати и пружити им прилику да се укључе у све врсте активности које доприносе решавању проблема са којима се сусрећу и које доприносе побољшању квалитета њиховог живота у заједници у којој живе. Ако желимо да остваримо овај циљ, потребно је да узмемо у обзир све разнолике потребе младих, околности у којима живе, као и снове и наде везане за будућност. Локалне власти притом имају веома значајну улогу будући да су најближе младима, јер је управо локална политика према младима понекад важнија од националне — она велике стратегија спушта на локални ниво где се прецизније идентификују потребе младих на које се затим ефикасније може одговорити.

Циљ овог програма је да се кроз различитих радионица и активности са различитим темама, млади упознају са проблемима у нашој заједници и самим тим едукују, како би се кроз живот боље и лакше суочавали са разним ситуацијама и проблемима.

1.3 Радна група за израду ЛАП-а за младе

Председник општине Врњачка Бања, на основу чл.44. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“ бр. 129/2007, 83/2014-др.закон, 101/16 и 47/18), чл. 55. Статута општине Врњачка Бања („Сл. лист општине Врњачка Бања“ бр. 12/19) и члана 6 Одлуке о приступању изради Локалног акционог плана за младе општине Врњачка Бања 2020-2025 („Сл. лист општине Врњачка Бања“ бр. 20/19) доноси,

РЕШЕЊЕ о формирању Радне групе за израду Локалног акционог плана за младе општине Врњачка Бања 2020-2025

Члан 1.

Формира се Радна група у саставу:

1. Сања Цветковић, координатор КЗМ-а, председник Радне групе,
2. Марија Рајковић Ћосић, зам.координатора КЗМ-а, зам.председника групе,
3. Иван Радовић, председник СО, члан,
4. Иван Џатић, зам.Председника општине, члан,
5. Зоран Дунић, руководилац Одсека за буџет и финансије, члан,
6. Даница Гочанин, Национална служба за запошљавање Врњачка Бања, члан,
7. Сандра Миодраговић, директорка Центра за социјални рад Врњачка Бања, члан,
8. Саша Миленковић, директор Културног центра Врњачка Бања, члан,
9. Весна Малићанин, директорка Дома здравља Врњачка Бања, члан,
10. Слободан Дишовић, секретар Црвеног крста, члан,
11. Иван Трифуновић, директор Туристичке организације Врњачка Бања, члан,
12. Душан Радовић, директор Спортског центра Врњачка Бања, члан,
13. Дојна Стодић, директорка Гимназије Врњачка Бања, члан,
14. Јелена Чеперковић, деректорка УТШ Врњачка Бања, члан,
15. Славица Живковић, директорак ОШ „Попински борци“, члан,
16. Председници ђачких парламената, чланови,
17. Дејан Лучић, директор Народне библиотеке „Душан Радић“, члан,
18. Председник студентског Праламента ХИТ Врњачка Бања, члан,
19. Марина Ђорђевић, одборник СО Врњачка Бања, члан,
20. Јовић Перовић, Начелник ПС Врњачка Бања, члан.

Члан 2.

Задатак Комисије је израда Локалног акционог плана за младе у складу са Приручником за израду Локалног акционог плана за младе, Министарства омладине и спорта Републике Србије. ЛАПМ се израђује на основу истраживања и утврђивања проблема младих на територији општине Врњачка Бања и садржи предлоге о начину решавања истих, а са циљем да се допринесе побољшању услова живота младих на територији општине Врњачка Бања за период 2020-2025.

Члан 3.

Решење ступа на снагу наредног дана од дана доношења.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ ВРЊАЧКА БАЊА

Број: 010-163/19 од 23.октобар 2019.године

Достављено:

- КЗМ-у
- архиви

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ

Бобан Ђуровић

1.4 Методологија рада

Општина је свој Локални акциони план (ЛАП) за младе реализовала уз подршку који су партнерски спровели Министарство омладине и спорта (МОС) и Немачка организација за међународну сарадњу - ГИЗ¹

Процесом израде ЛАП-а координисала је Радна група за израду ЛАП-а, а у складу са ГИЗ методологијом² која је обухватала следеће сегменте:

1. Стварање предуслова за реализацију процеса израде ЛАП-а
2. Прикупљање релевантних података за израду ЛАП-а
3. Стратешко и акционо планирање (кроз 4 обуке)
4. Процес јавне расправе
5. Усвајање стратешког документа од стране општине

Стварање предуслова за реализацију процеса израде ЛАП-а – Први корак у процесу израде ЛАП-а било је формирање Радне групе за израду ЛАП-а и дефинисање динамике будућих активности како би финални стратешки документ био усвојен на седници Скупштине општине у текућој години. У припремној фази договорено је да ЛАП за младе буде стратешки документ који планира активности за период од 5 година (2020-2025.) уз детаљан план (акциони план) за 2020. годину. Такође је договорено да ће у свакој наредној години коју обухвата ЛАП бити спроведен процес процене постигнутих резултата у предходној години (ревизија), што ће уз стратешке правце из ЛАП-а бити основа за креирање детаљних активности за наредну годину.

Прикупљање релевантних података за израду ЛАП-а је један је од кључних корака у процесу израде ЛАП-а. Подаци који су прикупљени подељени су у 4 категорије – 1. демографски и географски подаци, 2. подаци о активностима и издвајањима за младе локалне самоуправе, 3. подаци о потребама младих и 4. подаци о активностима и ресурсима локалних институција и организација које се у неком делокругу свога рада баве младима. Наведени подаци су прикупљени кроз упитнике који су саставни део методологије, а процесом дистрибуције и прикупљања упитника координисала је локална КЗМ уз стручну помоћ Радне групе за израду ЛАП-а за младе.

Стратешко и акционо планирање – на основу прикупљених података кроз реализацију 4 обуке из области стратешког и акционог планирања, издефинисани су стратешки правци развоја општине у области омладинске политике у наредних 5 година као и општински приоритети за наредну годину. У дефинисању и креирању конкретних активности, поред наведених података, кључну улогу је имала и анализа локалних ресурса, односно реалне могућности локалне заједнице. Финална верзија ЛАП-а је буџетирана и као таква предата у процес јавне расправе.

Усвајање локалног акционог плана за младе - финални корак у процесу израде ЛАП-а за младе је усвајање документа са одговарајућим буџетом на седници Скупштине општине у текућој години.

¹ Deutsche Gesellschaft fuer Technische Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

² ГИЗ методологија израде ЛАП-а искреирана је 2009. године и препоручена од стране Министарства омладине и спорта као модел добре праксе за планирање у области омладинске политике на локалном нивоу. Обухвата приручник за израду ЛАП-а, Матрицу за израду ЛАП-а и сет обука из стратешког и акционог планирања. Према наведеној методологији искреирани су локални планови у 109 градова и општина Србије.

Локални акциони план за младе општине Врњачка Бања у току свог рада и у креирању мера за побољшање статуса младих, користиће принципе на којима је заснована Национална стратегија за младе, јер произилазе из вредносног система чији су основ Устав Републике Србије, Универзална декларација о људским правима, Конвенција УН о правима детета са Протоколима, Конвенција Савета Европе о људским правима и основним слободама и Међународни пакет о грађанским и политичким правима.

Принципи локалног акционог плана за младе су:

- **Поштовање људских права** - Обезбеђује се да сви млади имају иста права без обзира на пол, расу и националну припадност, религијско и политичко опредељење, сексуалну оријентацију, социјални статус, као и функционалне сметње/инвалидитет. Обезбеђују се равноправне могућности за развој младих засноване на једнаким правима, а у складу са потребама, властитим изборима и способностима.
- **Равноправност** - Омогућава се да сви млади имају право на једнаке шансе, на информисање, на лични развој, доживотно учење, запошљавање у складу са разноврсним сопственим карактеристикама, изборима и способностима. Обезбеђује се поштовање родне равноправности, недискриминације, слободе, достојанства, безбедности, личног и друштвеног развоја младих.
- **Одговорност** - Подстиче се и развија одговорност оних који раде са младима, као и одговорност младих у складу са њиховим могућностима.
- **Доступност** - Препознају се и уважавају капацитети младих као важног друштвеног ресурса и исказује се поверење и подршка њиховим потенцијалима: млади знају, могу, умеју. Омогућава се и обезбеђује доступност свих ресурса младима у Србији. Обезбеђују се услови за очување здравља младих и квалитетно спровођење слободног времена. Афирмише се и стимулише постепено увођење и развијање инклузивног образовања на свим нивоима.
- **Солидарност** - Развија се интергенерацијска солидарност и улога младих у изградњи демократског грађанства. Подстичу се сви облици вршњачке солидарности, подстиче се култура ненасиља и толеранције међу младима.
- **Сарадња** - Подржава се и обезбеђује слобода удруживања и сарадња са вршњацима и подстиче интергенерацијска сарадња на локалном, националном и међународном нивоу.
- **Активно учешће младих** - Обезбеђују се права, подршка, средства, простор и могућност, како би млади учествовали у процесу доношења одлука, као и у активностима које доприносе изградњи бољег друштва.
- **Интеркултурализам** - Омогућава се поштовање различитости у свим областима људског живота, толеранција, као и афирмација уметничких и креативних приступа усмерених на неговање и развијање интеркултуралног дијалога међу младима.
- **Целоживотно учење** - Промовише се целоживотно учење у којем се афирмишу знање и вредности и омогућава стицање компетенција. Обезбеђује се повезивање формалних и неформалних облика образовања, као и развијање и успостављање стандарда у образовању.
- **Заснованост** - Обезбеђује се да сви стратешки концепти, принципи и активности који се односе на младе буду засновани на утемељеним и релевантним подацима и резултатима истраживања о младима.

“Младост је срећна , јер за њу постоји будућност”**3.1 ВИЗИЈА**

Млади општине Врњачка Бања имају изграђено поверење у локалну заједницу која им пружа оптималне шансе за подизање квалитета живота и нуди бројне и ефикасне изазове за непрекидан развој, усавршавање и самопотврђивање.

Млади препознају општину Врњачка Бања као средиште својих радних и животних активности јер су, у партнерству јавног, пословног и цивилног сектора:

- Створени услови за афирмацију радних и професионалних капацитета младих;
- Развијене мреже услуга за унапређење њиховог положаја;
- Омогућено им равноправно учешће у јавном, политичком и културном животу;
- Створени услови за здраве начине живота у безбедном окружењу;
- Развијени канали комуникације између локалне управе и младих, којима је на тај начин омогућава да активно учествују у креирању оптималног окружења које је неопходно за пун развој индивидуалних и колективних потенцијала.

3.2 МИСИЈА

У циљу унапређења положаја младих и одрживог искорака у будућност, општина Врњачка Бања се обавезује да ће :

- Континуирано јачати локалне институционалне, организационе, људске и финансијек ресурсе;
- Унапређивати инфраструктурне ресурсе са циљем подстицаја развоја;
- Поштовати принципе транспарентности рада институција и процеса израде и имплементације развојних програма;
- Објективно и благовремено информисати младе о развојним проблемима и програмима;
- Заснивати програме подршке унапређењу положаја младих на њиховим аутентичним потребама и уз поштовање родне и социјалне равноправности;
- Пружати перманентну организациону, стручну, финансијску и искуствену подршку неопходну у процесу имплементације ЛАП-а;
- Обезбеђивати механизме за активно уључивање младих како у процес креирања развојних програма, тако и њихове имплементације, мониторинга и евалуације;
- Парманентно подизати ниво осетљивости заједнице на проблеме младих и подстицати учешће пословног и невладиног сектора на њиховом ублажавању;
- Градити активне и одрживе облике међуопштинске и регионалне сарадње у области одрживог развоја заједнице;

4.1 ГЕОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Врњачка Бања налази се на $43^{\circ} 37'$ северне географске ширине и $20^{\circ} 54'$ источне географске дужине по Гриничу. Смештена је у централној Србији на путу између Краљева и Крушевца и уједно у непосредној близини више већих градова Србије као што су Крагујевац, Чачак и Трстеник. Општина Врњачка Бања простире се на 240 квадратних метара и осим самог лечилишта обухвата укупно 13 насеља. У састав општине улазе следећа села: Врњци, Руђинци, Гоч, Станишинци, Штулац, Рсовци, Ново Село, Подунавци, Вранешци, Грачац, Отроци, Вукушица и Липова. У оквиру целе општине Врњачка Бања живи око 30 000 становника, који се претежно баве туризмом и земљорадњом. У самом насељу Врњачка Бања пописано је око 16 000 становника.

Како је смештена у централној Србији, Врњачка Бања, представља својеврсну раскрсницу путева, те стога има добре друмске и железничке везе са многим већим српским градовима попут Београд, Новог Сада, Ниша, Крагујевца, Краљева, Крушевца, Ужица итд.

Врњачка Бања је са своје јужне стране окружена планинама копаоничког краја, међу којима доминира Гоч, на чијим се северним обронцима она налази. Простире се на надморској висини од 220 до 300 м.

Сва насеља која улазе у састав општине Врњачка Бања, смештена су на северним Гочким падинама, осим Станишинаца и Гоча, који су на јужној страни ове планине.

Када је у питању шире планинско подручје Врњачке Бање, осим Гоча и Копаоника ту су још и планина Жељин (1785 м), Јастребац (1492 м), Столиви (1375 м), а са северне стране Врњачке Бање простире се венац Гледићких планина.

Осим великог броја планине овај део централне Србије познат као Рашки округ богат је и рекама и речицама. Врњачка Бања смештена је у долинама две реке, Врњачке и Липовачке, а највећа река која пролази кроз општину свакако је моћна Западна Морава, која је својом зеленом долином усекла пут између Гледићких планина и Гоча.

Цело поднебље богато је котлинама планинских река и потока што је својеврстан украс предивном окружењу Врњачке Бање.

Реке из подручја Врњачке Бање припадају сливовима Западне Мораве и подсливовима Ибра и Расине.

4.2 ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Подручје општине Врњачка Бања обухвата општински центар Врњачка Бања и 13 сеоских насеља, тако да становништво према урбано-руралној структури чини 37,3% градског и 62,7% сеоског становништва.

Табела 1. – Упоредни преглед пораста – пада броја становника на територији Општине Врњачка Бања у периоду 1948-2017

Година	Број становника	Базни индекси	Ланчани индекси
1948.	15.916	100,0	100,0
1953.	17.394	109,3	109,3
1961.	18.820	118,2	108,2
1971.	21.940	137,8	116,6
1981.	24.768	155,6	112,9
1991.	25.875	162,6	104,5
2002.	26.492	166,4	102,4
2011.	27.332	171,7	103,2
2012.	27.527	171,7	100,7
2013.	27.141	170,5	98,6
2014.	26.948	169,3	99,3
2015.	26.751	168,1	99,3
2016.	26.544	166,8	99,2
2017.	26.322	165,4	99,2

Кретање становништва на подручју општине Врњачка Бања са проценама до 2017. године, поред апсолутног смањења становништва, карактеришу три основне детерминанте: механички прилив, негативни природни прираштај и демографско пражњење брдско-планинског подручја. Период од 1948. године до 2012. године карактерише позитиван тренд (са 15.916 у 1948. години, број становника на подручју општине Врњачка Бања се повећао на 27.527 у 2012. години). Међутим, у последњим декадама 1971-1981. и 1991-2012. године општина Врњачка Бања бележи смањење стопе прираста укупног становништва (12,1 и 4,3 на 1.000 становника). Такође, вредности ланчаних индекса опадају (са 116,6 у 1971. на 102,4 у 2002. и 103,2 у 2012. години). Последњих пет година се бележи апсолутни пад броја становника са 27.527 у 2012. години, на 26.322 у 2017. години. Наведену констатацију треба имати увек у виду када се анализирају каснији подаци о кретању незапослености, како би јасније били сагледани трендови кретања на тржишту рада.

Табела 2. - Упоредни приказ Општине Врњачка Бања и окружења (Попис 2011. године)¹

	Површина (km ²)	Учешће	Бр. становника	Учешће	Густина насељености
Србија	88.361	100,00%	7.120.666	100,00%	80,6 ст./km ²
Округ	3.918	4,43%	300.102	4,22%	76,6 ст./km ²
Општина	239	0,27%	27.332	0,38%	114,3 ст./km ²

Табела 3 - Упоредни преглед пораста – пада броја становника по насељима Општине Врњачка Бања у периоду 1948-2011.²

	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
Врњачка Бања	2355	3158	4971	6520	9699	9812	9912	10004
Вранеша	1409	1415	1432	1487	1550	1529	1422	1400
Врњци	1577	1734	1332	2729	1569	1846	2000	2268
Вукушица	385	427	353	320	310	283	244	226
Гоч	309	289	300	224	155	79	68	52
Грачац	2395	2386	2277	2129	2012	2045	2012	1824
Липова	553	592	583	640	762	938	965	932
Ново Село	2244	2340	2421	2651	3168	3619	3939	4430
Отроци	849	888	852	761	698	627	540	497
Подунавци	710	762	811	1070	1315	1365	1441	1495
Рсавци	435	435	436	424	424	410	400	334
Руђинци	1128	1211	1276	1335	1468	1826	1998	2452
Станишинци	934	935	922	722	665	473	375	241
Штулац	633	822	854	878	973	1007	1129	1177
Укупно	15916	17394	18820	21940	24768	25875	26492	27332

Табела 4 - Упоредни преглед основних демографских параметара Општине и Републике Србије³

Врњачка Бања	Република Србија			
Густина насељености (број становника/км ²) ³	111	(2016)	Густина насељености (број становника/км ²) ³	91 (2016)
Стопа живорођених ³	8	(2016)	Стопа живорођених ³	9 (2016)
Стопа умрлих ³	14	(2016)	Стопа умрлих ³	14 (2016)
Стопа природног прираштаја ³	-6	(2016)	Стопа природног прираштаја ³	-5 (2016)
Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	77	(2016)	Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	75 (2016)
Просечна старост (у годинама) ³	45	(2016)	Просечна старост (у годинама) ³	43 (2016)
Индекс старења (60+ год. / 0—19 год.) ³	163	(2016)	Индекс старења (60+ год. / 0—19 год.) ³	140 (2016)
Просечан број чланова домаћинства ⁴	2,95	(2011)	Просечан број чланова домаћинства ⁴	2,88 (2011)
Пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо) ³	22715	(2041)	Пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо) ³	6136010 (2041)
Пројектован број становника (средња варијанта са миграцијама) ³	27474	(2041)	Пројектован број становника (средња варијанта са миграцијама) ³	6824556 (2041)
Густина насељености (број становника/км ²) ³	110	(2017)	Густина насељености (број становника/км ²) ³	90 (2017)
Стопа живорођених ³	7	(2017)	Стопа живорођених ³	9 (2017)
Стопа умрлих ³	16	(2017)	Стопа умрлих ³	15 (2017)
Стопа природног прираштаја ³	-9	(2017)	Стопа природног прираштаја ³	-6 (2017)
Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	77	(2017)	Очекивано трајање живота живорођених (просек година) ³	75 (2017)
Просечна старост (у годинама) ³	45	(2017)	Просечна старост (у годинама) ³	43 (2017)
Индекс старења (60+ год. / 0—19 год.) ³	167	(2017)	Индекс старења (60+ год. / 0—19 год.) ³	142 (2017)
Просечан број чланова домаћинства ⁴	2,95	(2011)	Просечан број чланова домаћинства ⁴	2,88 (2011)
Пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо) ³	22715	(2041)	Пројектован број становника (средња варијанта - нулти миграциони салдо) ³	6136010 (2041)
Пројектован број становника (средња варијанта са миграцијама) ³	27474	(2041)	Пројектован број становника (средња варијанта са миграцијама) ³	6824556 (2041)

¹ Извор: РЗС „Попис становништва, домаћинства и станова у РС у 2011.“

² Извор података: РЗС: Упоредни преглед броја становника 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991, 2002. и 2011. године, Књига 9.

³ Извор података: Витална статистика, РЗС, Попис становништва, домаћинства и станова, РЗС.

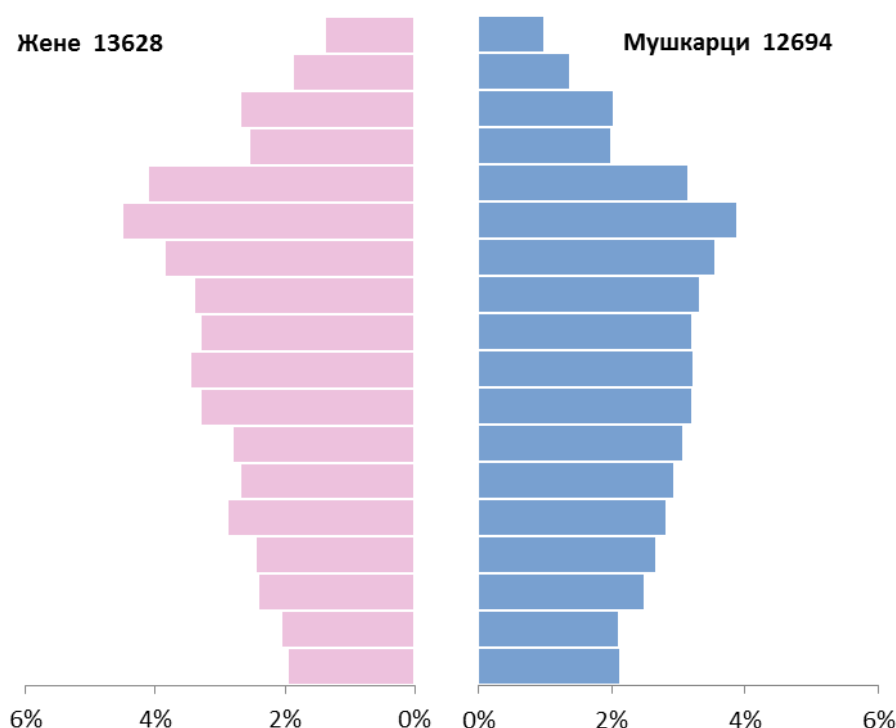
Табела 5 - Становништво према старосним групама и полу, 2015-2017.⁴

Када је реч о становништу према старосним групама највеће учешће у укупном становништву има контингент становништва старости 18-64 које износи 62% што је за 1% ниже од републичког просека који износи 63%. Следи контингент становништва старости 65+ чије учешће износи 22% и за 2% је више од републичког просека који износи 20%. Најмањи контингент становништва је она који обухвата становништво старости 0-17 чије учешће у укупном становништву општине износи свега 16% и за 1% је ниже од републичког просека који износи 17%.

	2015.		2016.		2017.	
	Ж	М	Ж	М	Ж	М
Деца старости до 6 година (предшколски узраст)	746	794	730	788	714	780
Деца старости 7—14 година (узраст основне школе)	1018	1027	1011	1015	982	995
Деца старости 15—18 година (узраст средње школе)	532	579	508	571	500	565
Деца старости 0—17 година	2152	2262	2101	2233	2067	2187
Број младих (15—29 година)	2231	2326	2174	2267	2118	2221
Радни контингент становништва (15—64 година)	8922	8600	8755	8493	8609	8402
Укупан број становника	13881	12870	13756	12788	13628	12694

На следећем графику види се претходно описана структура становништва представљена према петогодишњима и подељена према полу. Овако представљени подаци сликовито приказују постепен процес старења становништва општине.

Графикон 1 Становништво по петогодишњима и полу, 2017.⁴

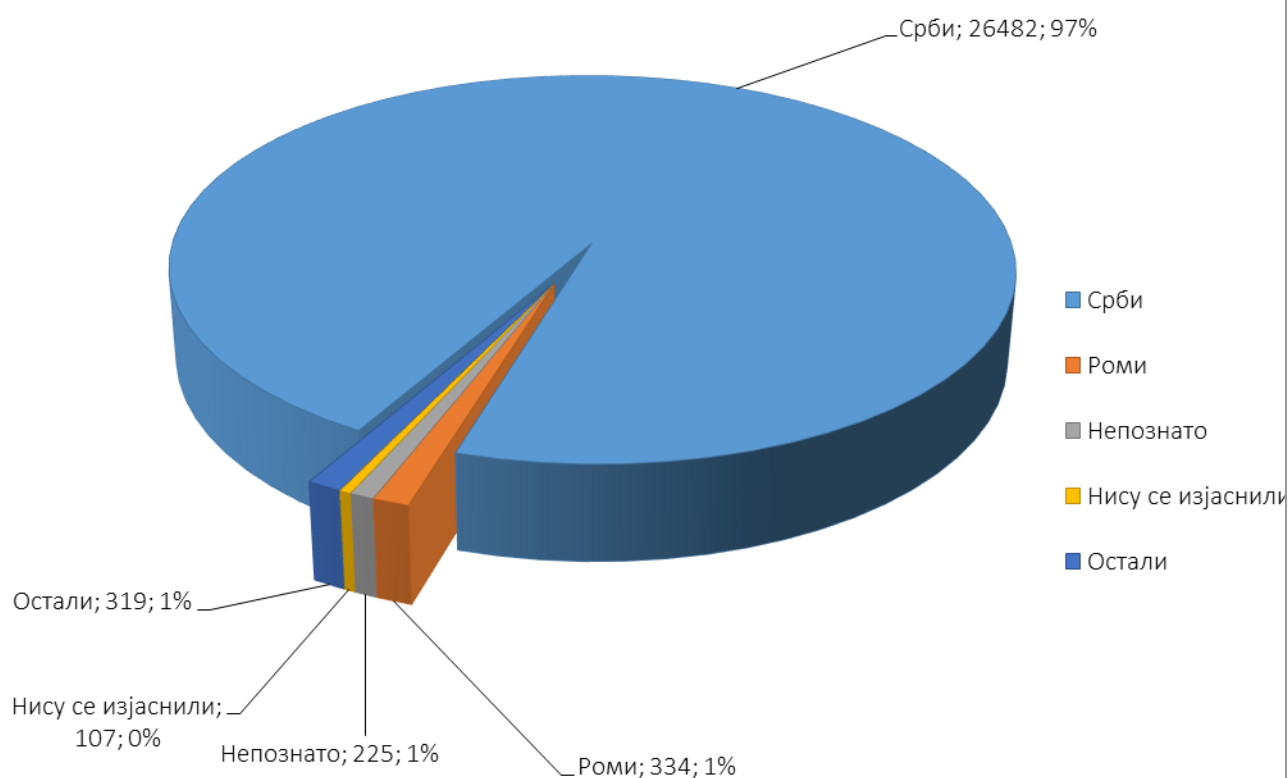

⁴ Извор: Витална статистика, РЗС

Табела 6 - Етничка структура становништва према попису из 2011. године⁵

Када је реч о стању на нивоу Републике Србије, према националној припадности, као Срби изјаснило се 83,3% особа, а још 20 етничких заједница имало је по више од 2.000 припадника. Примећен је веома велики раст броја особа које су се изјасниле по регионалној припадности, као и оних који се нису изјаснили. Осим тога, забележен је велики пораст броја особа изјашњених као Горанци и Роми. Највећи пад броја припадника био је међу Југословенима и Црногорцима. На нивоу општине Врњачка Бања, према резултатима пописа, највећи број становника, њих 26.482 односно 97% изјаснио се као Срби што је за непуних 14% изнад резултата на нивоу републике. Следе Роми са 334 односно 1%, Остали са 319 односно 1%, Непознато са 225 односно 1% и Нису се изјаснили са 107 односно мање од 1%.

Графикон 2 Етничка структура становништва општине Врњачка Бања према попису из 2011. год.⁵

⁵ Преузето из Стратегије одрживог развоја општине Врњачка Бања 2013-2023. године

4.2.1. Образовна структура становништва

Образовна структура становништва има посебан значај у демографским истраживањима, с обзиром на утицај који има на природно и миграционо кретање становништва. У образовној структури становништва старог 15 и више година на подручју Врњачке Бање (2011. године), завршена средња школа је најчешћи вид образовања код оба пола (50,84% становника), на другом месту је основно образовање (20,38% углавном старијег слоја становништва), док је 14,89% становништва општине са вишом и високом стручном спремом. Значајно је напоменути да је 42,36% становништва општине на нивоу основног и нижег образовања, што неспорно захтева веће ангажовање на образовању становништва кроз доквалификацију, преквалификацију и програме перманентног образовања. Иако је забележен тренд смањења броја неписмених у последњих 20 година и даље је присутан значајан проценат неписменог становништва (778 становника), посебно женског становништва (5,37% становништва старог 10 и више година). У 2011. години се бележи смањење броја неписменог становништва на 411 са 778, колико је било 2002. године. Иако је забележено смањење, још увек је висок проценат неписмености, поготово жена. Од укупног броја неписменог становништва, проценат женског неписменог становништва 2011. године износи 89,54%.

Значајно је напоменути да је дошло до пораста броја становништва са вишим и високим образовањем у укупној образовној структури. Док је 2002. године у образовној структури посматраног становништва 2.326 становника општине било са вишом и високом стручном спремом, у 2012. години долази до скока од преко 50%, на 3.530 становника са овом стручном спремом. Прост броја становника са вишом и високом стручном спремом делом се правда отварањем великог броја приватних висдокообразовних институција, а делом опредељивањем незапослених лица да стицањем вишег нивоа образовања повећају себи могућност проналаска посла на тржишту рада.

Табела 7 - Становништво старо 15 и више год. према полу, школској спреми и писмености (по попису из 2002. год.)

ВРЊАЧКА БАЊА	Пол	Укупно (3+5+7+8+9+15+16+17)	Без школске спреме		1-3 разреда основне школе		4-7 разреда основне школе	основно образовање	Средње образовање						Више образовање	Високо образовање	Непознато
			свега	неписмени	свега	неписмени			свега	стручне школе у двогод. и трогод. трајању	гимназија	средње стручне школе	средње усмерено образовање	школе за специјализацију			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
М	10.716	246	74	142	1	1.233	2.442	5.113	2.373	405	1.814	371	150	702	610	228	
Ж	11.658	1.201	704	401	8	1.588	2.772	4.531	1.224	636	2.237	398	36	519	495	151	
Σ	22.374	1.447	778	543	9	2.821	5.214	9.644	3.597	1.041	4.051	769	186	1.221	1.105	379	

Табела 8 - Становништво старо 15 и више год. према полу, школској спреми и писмености (по попису из 2011. год.)

ВРЉАЧКА БАЊА	Пол	Укупно (3+5+7+8+9+15+16+17)	Без школске спреме		1-3 разреда основне школе		4-7 разреда основне школе	основно образовање	Средње образовање						Више образовање	Високо образовање	Непознато
			свега	неписмени	свега	неписмени			свега	стручне школе у двогод. и трогод. трајању	гимназија	средње стручне школе	средње усмерено образовање	школе за специ- јализацију			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
М	11.332	80	43	...	...	...	2.303	6.314	3.088	545	2.393	...	288	782	973	54	
Ж	12.373	574	368	...	...	...	2.528	5.738	2.019	826	2.818	...	75	744	1.031	59	
Σ	23.705	654	411	...	...	...	4.831	12.052	5.107	1.371	5.211	...	363	1.526	2.004	113	

Пописом у 2011. години први пут су прикупљани подаци о „компјутерској“ писмености, односно подаци о томе да ли лице зна да врши обраду текста, израђује табеле, шаље и прима електронску пошту, као и да ли зна да користи интернет. Републички завод за статистику груписао је лица на: „Компјутерски писмена лица“ (лица која знају да обављају све четири активности на рачунару), „Лица која делимично познају рад на рачунару“ (лица која знају да обављају једну, две или три поменуте активности, али не и све четири) и „Компјутерски неписмена лица“ (лица која не умеју да обављају ни једну од наведених активности). Наведени подаци нам показују да је компјутерска писменост релативно равномерно распоређена по полу, док женски пол благо предлачи када је реч о компјутерски неписменим лицима. У односу на укупан број овог контингента становништва, 45,60% становништва је рачунарски писмено, односно делимично писмено, што је испод републичког просека који износи 48,99%.

Табела 9 Становништво старо 15 и више год. према компјутерској писмености и полу (по попису из 2011. год.)

Пол	Укупно	Компјутерски писмена лица	Лица која делимично познају рад на рачунару	Компјутерски неписмена лица
Σ	23.705	7.064	3.746	12.895
М	11.332	3.530	1.893	5.909
Ж	12.373	3.534	1.853	6.986

Табела 10. - Структура незапослених лица према полу и степену стручне спреме у 2019. години

Nacionalna služba za zapošljavanje

**NEZAPOSLENA LICA PO POLU I STEPENU STUČNE SPREME
U MESECU OKTOBRU 2019. GODINE**
(stanje na dan 31.10.2019. godine)

Republika Srbija
Okrug: Raški
Opština: Vrnjačka Banja

		Nezaposlena lica		Prethodno radno iskustvo				Osobe sa invaliditetom		Državljanstvo								Nacionalnost	
				Prvi put traže zaposlenje / bez radnog iskustva		Bili u radnom odnosu / radno angažovani				Republika Srbija		Izbeglice		Interno raseljena lica		Strani državljeni			
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene		
UKUPNO		2.628	1.383	1.203	650	1.425	733	23	9	2.538	1.335	6	4	80	42	4	2	106	55
Stepen stručne spreme	I	676	318	360	200	316	118	6	1	654	306	3	3	15	7	4	2	102	51
	II	115	67	44	26	71	41	1	1	112	66	1	0	2	1	0	0	0	0
	III	670	309	259	116	411	193	5	3	655	302	2	1	13	6	0	0	2	2
	IV	798	469	361	193	437	276	10	4	756	446	0	0	42	23	0	0	2	2
	V	33	7	7	0	26	7	0	0	33	7	0	0	0	0	0	0	0	0
	VI-1	67	42	19	14	48	28	0	0	64	40	0	0	3	2	0	0	0	0
	VI-2	67	45	40	27	27	18	1	0	65	43	0	0	2	2	0	0	0	0
	VII-1	201	125	112	73	89	52	0	0	198	124	0	0	3	1	0	0	0	0
	VII-2	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
VIII																			

*Национална служба за запошљавање (месећ септембар 2019. године)

Табела 11. - Структура незапослених лица према полу, степену стручне спреме и године старости у 2019. години

Nacionalna služba za zapošljavanje

**CILJNE GRUPE PO POLU, STEPENU STUČNE SPREME I GODINAMA STAROSTI
U MESECU OKTOBRU 2019. GODINE**
(stanje na dan 31.10.2019. godine)

Republika Srbija
Okrug: Raški
Opština: Vrnjačka Banja

Ciljna grupa: Ukupno nezaposlena lica	UKUPNO		15 - 19 godina		20 - 24 godine		25 - 29 godina		30 - 34 godine		35 - 39 godina		40 - 44 godine		45 - 49 godina		50 - 54 godine		55 - 59 godina		60 - 64 godine	
	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
UKUPNO	2.628	1.383	57	23	199	92	265	134	266	174	272	157	298	165	295	164	369	211	393	197	214	66
I stepen stručne spreme	676	318	19	6	34	20	41	12	45	26	57	29	89	45	104	55	117	60	103	43	67	22
II stepen stručne spreme	115	67	1	0	2	1	5	3	13	7	12	6	22	13	19	12	13	8	18	12	10	5
III stepen stručne spreme	670	309	17	6	33	13	50	26	68	43	79	37	85	43	80	40	88	41	104	46	66	14
IV stepen stručne spreme	798	469	20	11	103	40	84	42	64	43	73	50	82	52	77	48	123	83	126	78	46	22
V stepen stručne spreme	33	7					1	0	2	1	1	0	2	1	1	0	9	4	13	1	4	0
VI-1 stepen stručne spreme	67	42					1	0	5	5	12	8	10	6	4	4	8	6	18	12	9	1
VI-2 stepen stručne spreme	67	45			11	9	27	18	17	11	8	4			4	3						
VII-1 stepen stručne spreme	201	125			16	9	56	33	52	38	29	22	8	5	6	2	11	9	11	5	12	2
VII-2 stepen stručne spreme	1	1									1	1										

*Национална служба за запошљавање (месећ септембар 2019. године)

Табела 12. Циљне групе по полу, степену стручне спреме и дужини тражења посла у 2019. години

Национална служба за запошљавање

**CILJNE GRUPE PO POLU, STEPENU STRUČNE SPREME I DUŽINI TRAŽENJA POSLA
U MESECU OKTOBRU 2019. GODINE**

(stanje na dan 31.10.2019. godine)

Republika Srbija

Okrug: Raški

Opština: Vrnjačka Banja

Ciljna grupa: Mladi (15-30 godina)	UKUPNO		do 3 meseca		3 do 6 meseci		6 do 9 meseci		9 do 12 meseci		1 do 2 godine		2 do 3 godine		3 do 5 godina		5 do 8 godina		8 do 10 godina		preko 10 godina	
	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Ukupno	Žene
UKUPNO	521	249	136	63	49	24	51	31	40	20	80	36	45	23	62	26	38	22	14	2	6	2
I stepen stručne spreme	94	38	19	6	7	2	6	4	6	2	11	6	10	6	11	5	14	5	7	1	3	1
II stepen stručne spreme	8	4	3	0	1	1			1	1	2	1					1	1				
III stepen stručne spreme	100	45	28	9	8	3	5	3	7	3	13	5	8	5	16	9	11	7	2	1	2	0
IV stepen stručne spreme	207	93	54	30	21	11	29	15	16	7	30	8	19	7	23	8	9	6	5	0	1	1
V stepen stručne spreme	1	0													1	0						
VI-1 stepen stručne spreme	1	0											1	0								
VI-2 stepen stručne spreme	38	27	13	10	4	3	5	4	3	2	3	2	1	1	7	3	2	2				
VII-1 stepen stručne spreme	72	42	19	8	8	4	6	5	7	5	21	14	6	4	4	1	1	1				

*Национална служба за запошљавање (месец септембар 2019. године)

4.2.2. Незапосленост

На основу годишњих извештаја Националне службе за запошљавање уочава се да укупни показатељи тржишта рада имају позитиван смер кретања. Уколико се упореди стање на евиденцији НСЗ од 30.11.2016. године и 30.11.2017. године уочава се смањење евидентираних незапослених лица за 257, односно за 7,47%. Уколико посматрамо удео жена, ово смањење броја незапослених на евиденцији, у незнатно већем делу, односи се на жене и износи 131 односно 50,97%. Позитивне промене у погледу броја евидентираних незапослених лица у периоду 2010-2017 имају делом своје оправдање у реализацији програма и мера активне политике запошљавања које је локална самоуправа самостално или у сарадњи са НСЗ реализовала у посматраном периоду. Међутим, као што је раније напоменуто, наведене резултате анализе треба узети са резервом, обзиром да је у последњих три године регистрован пад броја становника на територији општине са 27.332 становника колико је према резултатима пописа било 2011. године, на 26.544 колико према проценама АПР-а за 2016. годину има на територији општине Врњачка Бања, што представља разлику од 788 становника, или 2,89%.

➤ Структура незапослености према радном искуству, инвалидитету, држављанству и националности

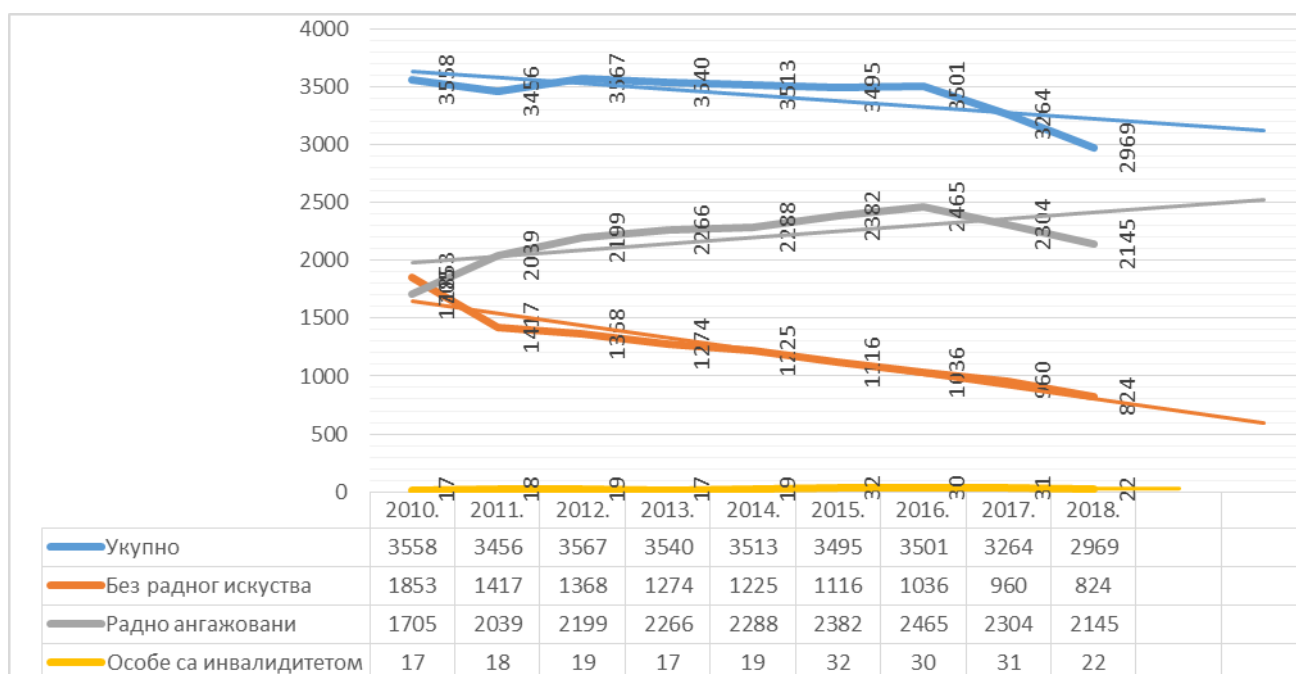
Табела 13 Преглед незапослености према радном искуству, инвалидитету, држављанству и националности за период 2010-2018. год.⁶

Год	Незапос. лица		Просечна дужина тражења посла (у месецима)		Претходно радно искуство				ОСИ		Држављанство								Национал.	
					Први пут траже запослење / без радног искуства		Били у радном односу / радно ангаж.				Република Србија		Избег.		Интерно рас. лица		Страни држ.		Роми	
	Σ	Ж	Σ	Ж	Σ	Ж	Σ	Ж	Σ	Ж	Σ	Ж	Σ	Ж	Σ	Ж	Σ	Ж	Σ	Ж
2010.	3558	1923			1853	990	1705	933	17	5	3537	1914	13	4	7	4	1	1	106	52
2011.	3456	1829			1417	800	2039	1029	18	4	3362	1782	12	4	81	42	1	1	93	44
2012.	3567	1894			1368	764	2199	1130	19	6	3463	1847	13	3	91	44	0	0	99	49
2013.	3540	1878			1274	703	2266	1175	17	4	3433	1830	12	4	94	43	1	1	134	67
2014.	3513	1843			1225	659	2288	1184	19	9	3407	1799	11	4	94	39	1	1	141	70
2015.	3495	1881			1116	631	2382	1250	32	13	3379	1822	9	2	107	56	3	1	131	65
2016.	3501	1882			1036	576	2465	1306	30	14	3397	1829	6	2	92	47	6	4	133	61
2017.	3264	1752	56,18	60,56	960	521	2304	1231	31	15	3155	1694	8	4	95	50	6	4	128	58
2017. ³	3183	1708			967	526	2216	1182	29	13	3078	1651	6	3	93	50	6	4	128	60
2018 ⁴	2969	1563	60,43	64,36	824	441	2145	1122	22	8	2857	1503	5	3	101	53	6	4	123	57

Следећи график илуструје и јасније приказује кретање посматраних показатеља са екстраполацијом тренда на 2019. и 2020. годину, у случају да се примене исте мере и програми као и у ранијим периодима, у истом или сличном окружењу. Уочава се даљи пад евидентираних незапослености, као и изражен тренд смањења незапослених лица без радног искуства. Такође је евидентан и раст броја особа са инвалидитетом на евиденцији НСЗ, што треба приписати њиховој појачаној инклузији.

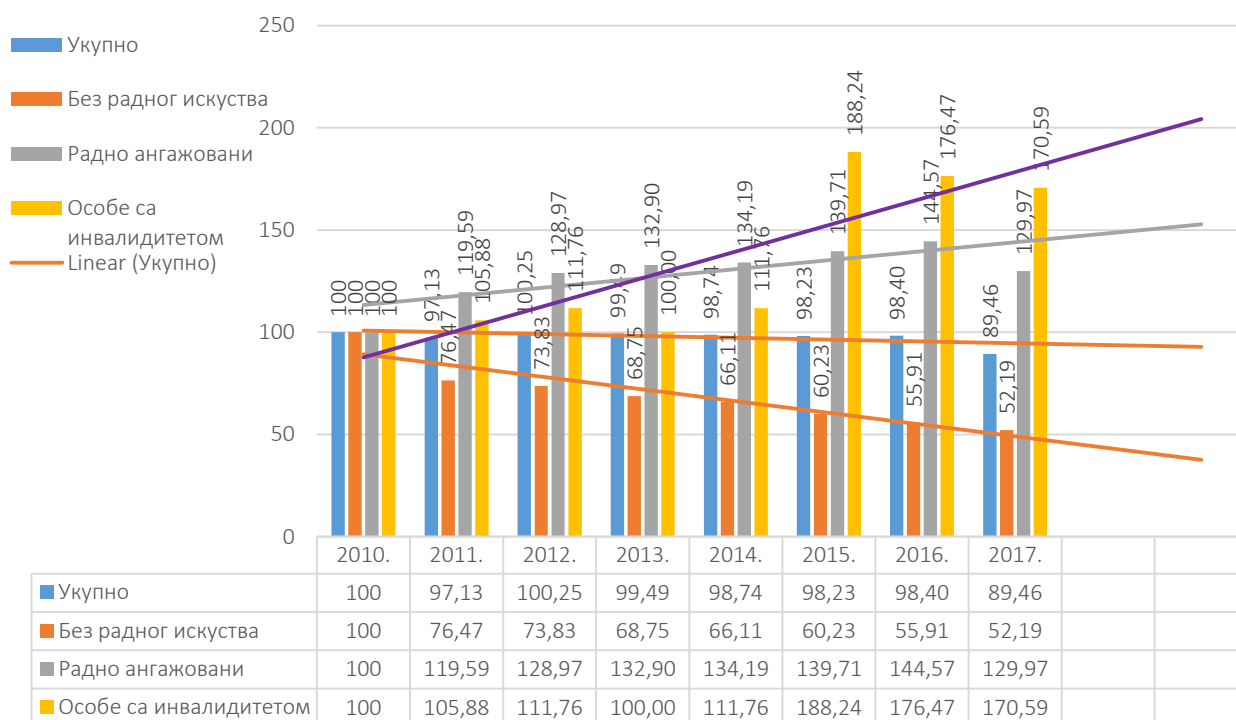
⁶ Извор: Годишњи извештаји НСЗ – Филијала Краљево –испостава Врњачка Бања

Графикон 3 Структура незапослености према радном искуству и инвалидитету⁷

Када претходне податке претворимо у график са базним индексима чија је база 2010=100, још се јасније уочавају наведене промене. Када говоримо о тренду смањења незапослених лица без радног искуства, на супрот повећања броја лица која су била радно ангажована и стекла радно искуство, наведено кретање се правда применом програма „Стручна пракса“ и „Јавни радови“, који су у наведеном периоду омогућили великом броју младих без радног искуства да исто стекну волонтирајући или ангажујући се кроз јавне радове.

Графикон 4 Структура незапослености према радном искуству и инвалидитету (базни индекс: 2010=100)⁸

⁷ Извештај НСЗ – Филијала Краљево –испостава Врњачка Бања закључно са 30.11.2017. године

⁸ Извештај НСЗ – Филијала Краљево –испостава Врњачка Бања закључно са 30.11.2018. године

➤ Структура незапослености према степену стручне спреме

Ако наведене укупне показатеље представимо кроз степен стручне спреме, уочава се смањење броја евидентираних незапослених лица на свим степеновима стручне спреме. Оправдање у овој промени можемо пронаћи у појачаном запошљавању, чињеници да један број лица постаје неактиван, као и да се у временима кризе млади чешће одлучују за наставак образовања као алтернативу немогућности запослења. Када је реч о самој структури незапослених према степену стручне спреме, уочава се и даље велико учешће нискоквалификованих/без квалификација од 1.022 лица у укупном броју евидентираних незапослених лица, односно 32,11 % што је ниже од републичког просека који износи 32,8%.

Табела 1 Структура незапослености према степену стручне спреме⁹

Година	Степен стручне спреме																			
	I		II		III		IV		V		VI-1		VI-2		VII-1		VII-2		VIII	
	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж
2010.	1.132	619	153	104	993	449	917	553	51	13	116	73	17	12	179	100	-	-	-	-
2011.	977	508	156	102	973	401	907	559	48	11	119	74	60	44	214	128	2	2	-	-
2012.	951	475	159	99	960	410	989	616	48	10	129	79	89	59	239	143	3	3	-	-
2013.	951	474	160	104	936	409	984	596	48	10	114	65	93	59	252	159	2	2	-	-
2014.	917	451	163	104	935	392	960	582	46	11	107	63	114	67	267	170	4	3	-	-
2015.	913	470	156	94	906	399	985	589	47	15	104	64	108	70	277	178	2	2	-	-
2016.	901	451	152	92	921	411	987	595	58	20	103	66	94	61	284	185	1	1	-	-
2017.	838	410	151	91	820	367	942	566	46	12	87	55	91	63	289	188	-	-	-	-
2017. ⁵	882	403	140	87	832	378	902	543	43	10	87	56	87	61	269	169	1	1	-	-
2018. ⁶	810	375	125	79	766	342	844	502	33	9	83	50	80	57	227	148	1	1	-	-

➤ Структура незапослености према годинама старости

Табела 2 Структура незапослености према годинама старости⁹

Год.	Године старости																					
	15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		40-44		45-49		50-54		55-59		60-64		65+	
	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж	Ук.	Ж
2010.	97	44	366	172	421	241	434	253	384	243	405	236	427	225	413	236	413	211	175	52	23	10
2011.	94	42	325	166	431	245	442	252	383	217	418	235	413	219	380	203	419	205	141	45	-	-
2012.	75	35	337	185	459	258	451	259	405	240	408	229	438	245	410	209	399	195	154	38	-	-
2013.	78	44	404	190	439	243	431	247	380	230	413	243	405	232	435	232	380	192	165	25	-	-
2014.	75	33	365	209	482	253	420	241	378	224	375	217	395	214	428	238	384	183	180	31	-	-
2015.	67	31	355	185	438	251	413	237	365	228	388	233	405	233	439	247	357	175	220	60	-	-
2016.	70	19	321	180	432	238	381	215	400	225	378	231	432	252	473	254	353	180	251	78	-	-
2017.	66	20	265	145	369	198	341	207	372	202	380	224	380	223	424	232	365	209	271	92	-	-
2017. ⁷	73	24	280	147	351	185	324	197	368	199	351	208	380	229	419	227	389	202	288	90	-	-
2018. ⁸	59	18	216	112	304	158	236	182	333	184	312	180	372	214	382	222	416	214	289	79	-	-

Подаци овако груписани дају јаснију слику о кретању евидентираних незапослености. Наиме, уочљив је даљи пад евидентираних незапослених лица која можемо сврстати у категорију „младих“. У апсолутном износу реч је о паду од 684 на дан 30.11.2017. године на 579 на дан 30.11.2018. године, односно 105 лица. Такође, имамо пад евидентираних незапослености у категорији 30-49 година у

⁹ Извор: Годишњи извештаји НСЗ – Филијала Краљево – испостава Врњачка Бања

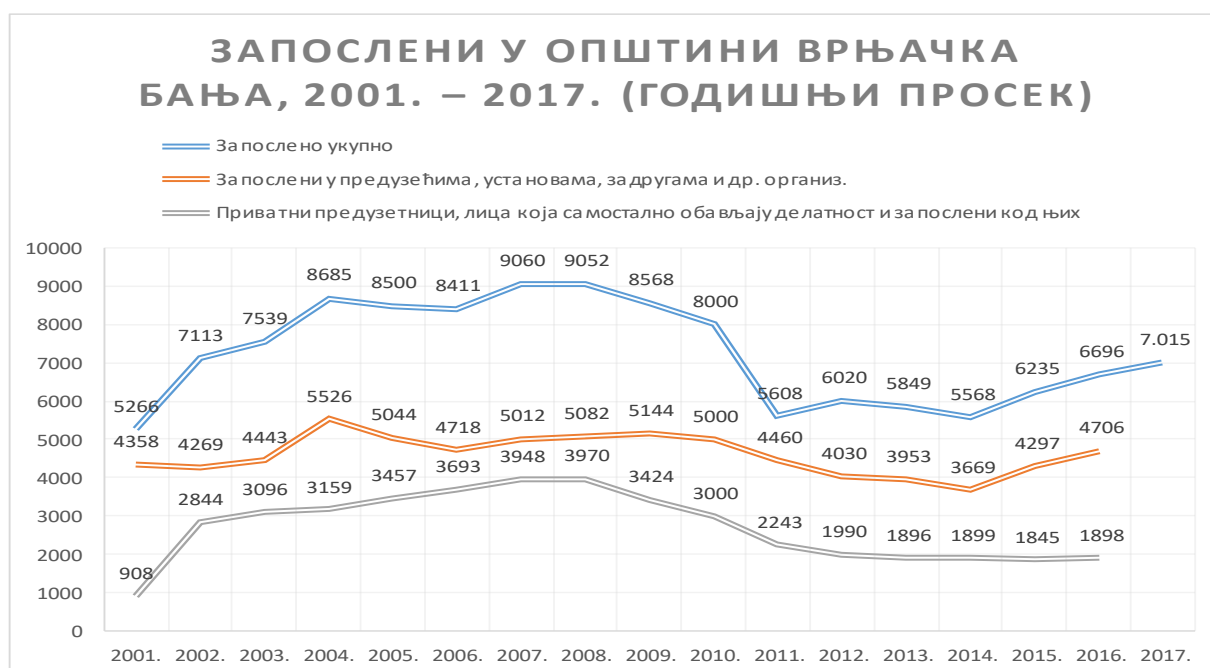
истом временском периоду са 1.423 на 1.313, односно за 110, док у истом временском периоду имамо пораст незапослености у категорији 50-65+ година са 1.076 на 1.077, односно за 1 лице. Када је реч о категорији

Имајући у виду све напред наведене анализе, закључак је да економско стање на макроекономском нивоу, као и примењене мере локалне активне политике запошљавања у претходном периоду дају резултате праћене позитивним променама у локалном пословном окружењу у смислу активирања туристичко-угоститељских објеката који су били предмет спорних приватизација и субјекти стечаја у ранијем периоду, али их је потребно појачати новим мерама које су пре „економске“, него досадашње „социјалне“, како би се остварило значајније смањење незапослености, поготово код најризичнијих група.

4.2.3. Запосленост

На следећем графику уочавају се три кластера када је реч о кретању запослености на територији општине Врњачка Бања. Први кластер који обухвата временски период од 2001-2008. године обележен је растом броја запослених са 5.226 запослених на почетку посматраног периода, на 9.052 на крају посматраног периода. Следећи период обухвата 2009, 2010. и 2011. годину који је обележен светском и домаћом економском кризом у коме се бележи пад запослености, најпре на 8.568, затим на 8.000, да би свој минимум запосленост достигла 2011. године када је износила свега 5.608. након кризе у следећем посматраном периоду од 2012-2016. године уследио је период наизменичног повећања и смањења у коме се запосленост најпре повећавала на 6.020 запослених у 2012. години, па затим пада у 2013. (5.849) и 2014. години (5.568), да би у 2015. порасла на 6.235, 2016. години на 6.696⁹. Закључно са 2017. годином укупна запосленост на територији Врњачке Бање износи 7.015 лица. Ако посматрамо број запослених на 1000 становника у 2017. години (последњој години за коју постоје објављени подаци), уочићемо да је вредност овог показатеља на нивоу општине нижа од републичког нивоа за 9%, далеко нижа од вредности за регион Београда (за 35%), али изнад вредности на нивоу региона Шумадије и Западне Србије (за 7%), као и вредности на нивоу Рашке области (за 21%). На нивоу општине овај показатељ имао је највећу вредност 2007. и 2008. године када је износио 342 запослена на 1000 становника, а најнижу 2001. када је износио 201 запослени на 1000 становника.

Графикон 5 Кретање запослености на територији општине Врњачка Бања у периоду 2001-2017. године¹⁰

¹⁰ Статистика запослености и зарада, РЗС

4.3 АНАЛИЗА РЕСУРСА

4.3.1 Људски ресурси – анализа кључних актера

СЕКТОР	Институције и организације које раде са младима / капацитети / програми који се спроводе
Локална самоуправа	1. Канцеларија за младе
Социјална заштита	1. Центар за социјални рад
Просвета	ОСНОВНЕ ШКОЛЕ: 1. ОШ „Попински Борци” – Врњачка Бања - ОШ „Попински Борци” - Пискавац - ОШ „Попински Борци” - Липова - ОШ „Попински Борци” – Станишинци 2. ОШ „Бане Миленковић” – Ново Село - ОШ „Бане Миленковић” – Рсовци 3. ОШ „Младост” – Врњци 4. ОШ „Бранко Радичевић” – Вранеша СРЕДЊЕ ШКОЛЕ: 1. Гимназија 2. Угоститељско-туристичка школа са домом ученика ФАКУТЕТИ: 1. Факултет за хотелијерство и туризам
Запошљавање	1. Национална служба за запошљавање
Здравство	1. Дом здравља „Др Никола Цамић” Врњачка Бања
Институције културе	1. Културни центар – Врњачка Бања 2. Народна библиотека „Др Душан Радић”
Цивилни сектор	1. Удружење ратних војних инвалида Врњачка Бања свих ратова 2. Певачко друштво „Књегиња Милица” 3. Удружење младих особа са инвалидитетом „Сунце” 4. Волонтерски центар Врњачка Бања 5. Удружење Атеље „Басара-Обрадовић” 6. Удружење бораца ратова 1990-1999. Године. „Горски вукови” 7. Удружење „Гочки круг” 8. Центар за децу и омладину – Врњачка Бања 9. Удружење „Сачувајмо Отроке” 10. Удружење грађана „Чувари природе Србија” 11. Женски центар „Милица” 12. Друштво љубитеља популарне културе „ПОП РАДИОНИЦА” 13. Удружење за културу „Врњачки вез” 14. Удружење родитеља деце ометене у развоју 15. Удружење грађана „Новоселац” 16. Удружење ратних војних инвалида општине Врњачка Бања 91-99 17. Добровољно ватрогасно друштво 18. Удружење Рома Грачац 19. Еко клуб „Врба” 20. Удружење Хотелијера Врњачка Бања 21. Удружење одгајивача говеда сименталске расе „Црни врх” Вранеша 22. Ловачко удружење „Соко” Врњачка Бања

	23. Удружење за неговање традиције и културе Срба „Sunny Hill” Врњачка Бања 24. Удружење ратних и мирнодропски војник инвалида општине Врњачка Бања 25. Удружење пензионера општине Врњачка Бања 26. Савез удружења бораца народно ослободилачког рата општине Врњачка Бања 27. Удружење одгајивача голубова Косовских дунета „Косовски дунек” Врњачка Бања 28. Удружење пчелара Врњачка Бања 29. Ауто-мото клуб Врњачка Бања 30. Друштво пчелара „Трмка” Врњачка Бања 31. Удружење одгајивача голубова српских високолетача СРБ-194 „Мрвица” 32. Српско Норвешко друштво Врњачка Бања 33. Друштво жена Врњачке Бање „Златне нити” Врњачка Бања 34. Удружење грађана “LoveFest” Врњачка Бања 35. Удружење здравствених радника општине Врњачка Бања 36. Удружење „Salsa Alegria” Врњачка Бања 37. Ликовно удружење „Језеро” Врњачка Бања 38. Кинолошко друштво „Врњци” Врњачка Бања 39. Коло Српских сестара Српске Православне Црквене општине Врњачка Бања 40. Хуманитарна организација ФОБНАС Врњачка Бања 41. Србија за младе Врњачка Бања
Верске заједнице	1. Православна црква „Рождество Пресвете Богородице”
Полиција	1. Полицијска станица Врњачка Бања
Медији	1. Радио телевизија “ВРТ”- Врњачка Бања 1. Локалне новине “Врњачке новине”
Спортске организације и удружења	1. Карате клуб „Падобранац”-Врњачка Бања 2. Женски одбојкашки клуб Врњачка Бања 3. Кошаркашки клуб „Баскет” Врњачка Бања 4. Омладински фудбалски клуб „Врњци” Врњци 5. Шаховски клуб „Гоч” Врњачка Бања 6. Фудбалски клуб „Гоч” Врњачка Бања 7. Џудо клуб „Гоч” Врњачка Бања 8. Боксерски клуб „Гоч” Врњачка Бања 9. Одбојкашки клуб „Грачац” 10. Фудбалски клуб „Борац” Вранеша 11. Шах клуб „Липова” 12. Аутомото „Верба спорт” 13. Фудбалски клуб „Напредак” Грачац 14. ПСК „Гоч” 15. Фудбалски клуб „Врњачка Бања” 16. Одбојкашки клуб „Партизан 2012” Вранеша 17. Стонотениски клуб „Гоч” 18. Футсал клуб „Олимп” 19. ФК Омладинац Ново Село 20. Пливачко ватерполо клуб Гоч 21. Кошаркашки клуб „Гоч”
Друге друштвене организације и удружења која се баве младима	Црвеки Крст – Врњачка Бања Туристичка организација - Врњачка Бања Спортски центар - Врњачка Бања

4.3.2 Финансијски ресурси

а) Издавања из општинског буџета за потребе младих *

Врста трошка	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Финансирање активности младих (Центар за таленте)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Стипендирање и кредитирање младих	0,00	0,00	0,00	0,00	0
Финансирање културно уметничког друштва	650.000,00	790.000,00	800.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
Финансирање НВО у активностима које се односе на младе	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Средства обезбеђена за социјалну помоћ деци и омладини	15.561.000,00	16.800.000,00	24.150.000,00	24.847.000,00	20.183.000.000,00
УКУПНО:	16.211.000,00	17.590.000,00	24.950.000,00	25.847.000,00	21.183.000,00

б) Финансирање из општинског буџета за физичку културу по ставкама*

Назив	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Плате и додаци запослених	8.132.000,00	7.857.000,00	8.144.000,00	8.752.000,00	9.541.000,00
Соц.допр.на терет послодавца	1.456.000,00	1.406.000,00	1.458.000,00	1.567.000,00	1.701.000,00
Додац.непрофитним.орг.	8.300.000,00	6.750.000,00	8.550.000,00	8.650.000,00	9.000.000,00
Јубиларне награде	356.300,00	250.000,00	300.000,00	300.000,00	1.000.000,00
УКУПНО:	18.244.300,00	16.263.000,00	18.452.000,00	19.269.000,00	21.242.000,00

*Извор: Одсек за буџет и финансије

4.4 SWOT анализа

S <u>Предности</u> • Усвојена стратешка документа на локалном нивоу –Стратегија одрживог развоја општине Врњачка Бања 2013-2023. године • У стратешким документима млади препознати као приоритетна циљна група • Основана Канцеларија за младе • Локални медији спремни да буду равноправан учесник у реализацији активности намењених унапређењу положаја младих • Досадашња успешна сарадња са донаторима општинске управе, локалних јавних институција и удружења грађана • Постојећи природни, инфраструктурни и институционални ресурси • Покренут Волонтерски сервис • Основан Савет за младе • Основан Омладински клуб	W <u>Слабости</u> • Неповољна демографска слика у општини и велики одлив младих и стручних кадрова • Недостатак просторних капацитета и недовољна техничка опремљеност локалних институција • Недостатак релевантне базе података о младима • Неповољна информисаност младих о постојећим програмима, могућностима и правима • Незаинтересованост младих за активно учешће у локалним развојним програмима • Неповољна организованост младих • Неповољна буџетска издвајања намењена унапређењу положаја младих и нередован прилив буџетских средстава могу да утхроше реализацију планираних активности • Неповољно искоришћени постојећи природни, инфраструктурни и институционални ресурси • Неповољна транспарентност рада институција и удружења на локалном нивоу • Неискоришћене медијске могућности
O <u>Могућности</u> -Национална стратегија за младе и друга национална развојна документа -Подршка Министарства омладине и спорта у процесу имплементације НСМ -Постојећи донаторски програми који су намењени унапређењу положаја младих и одрживом развоју локалне заједнице -Размена искустава и примера добре праксе са локалним институцијама и цивилним сектором -Могућности сарадње на међуопштинском и регионалном нивоу у области унапређења положаја младих -Постојећи ресурси у републици (на пример развој малих и средњих предузећа) -Регионални и републички медији -Национална асоцијација канцеларија за младе Републике Србије	T <u>Претње</u> -Могућа промена политичке власти на националном нивоу може да угрози имплементацију Националне стратегије за младе -Неконкретизована и недовољно координисана улога ресорних министарстава у процесу имплементације СЗМ -Неизграђени партнерски односи на републичком нивоу у области унапређења положаја младих -Непоштовање принципа транспарентности рада институција на националном нивоу -Неизграђени односи међуопштинске сарадње у области одрживог развоја заједнице, па и унапређења положаја младих -Економска криза и рестриктиван буџет на националном нивоу могу да угрозе реализацију планираних активности

Одељак 5 ПОТРЕБЕ И ИНТЕРЕСОВАЊА МЛАДИХ

У октобру 2014. године локална Канцеларија за младе општине Врњачка Бања спровела је истраживање чији је циљ било испитивање потреба и проблема младих, ради адекватног планирања мера и активности у Локалном акционом плану за младе општине Врњачка Бања.

Упитником је обухваћен 1743 особа старости од 15 до 30 година који живи на територији општине Врњачка Бања. У истраживању су учествовали ученици осмог разреда основних школа градског подручја, као и већина школа у руралном подручју на територији општине Врњачка Бања (који су анкетирани иако имају 14/15 година из разлога што ће они бити ученици средњих школа и у категорији „млади” када овај Локални акциони план за младе ступи на снагу), ученици Гимназије, УТШ, млади који су завршили школовање, незапослени, запослени и млади активни у удружењима.

За потребе израде новог Локалног Акционог Плана за младе 2020-2025, спроведена је нова анкета, где су анкетирани ученици седмог и осмог разреда основне школе и ученици УТШ И Гимназије. Укупан број испитаника је 1500 младих.

ПИТАЊЕ 1 – РАЧУНАРИ И СТРАНИ ЈЕЗИЦИ – АНКЕТА 2014. ГОДИНА

Кроз упитник који су млади општине Вењачка Бања попуњавали одговори на прво питање у процентима изгледају овако: 1. основна обука за рад на рачунару (5,5%), 2. напредна обука за рад на рачунару (рад у специјализованим програмима) (11,8%), 3. компјутерска играоница (13,1%), 4. курс енглеског језика (15,1%), 5. курс немачког језика (13,2%), 6. курс шпанског језика (10,5%), 7. курс руског језика (6%), 8. курс италијанског језика (7,1%) и 9. курс неког другог језика (4,5%).

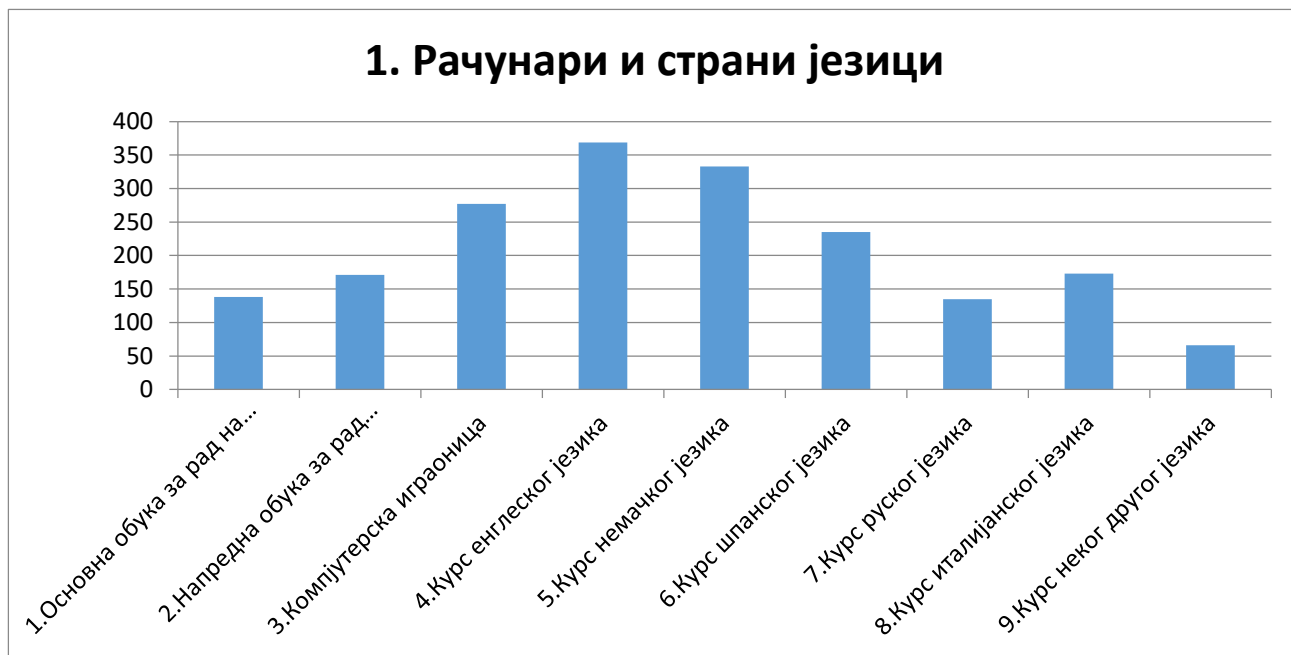
Одговори на питање број 9. Курс неког другог језика су: Јапански језик (25,7%); Француски језик (16,7%); Кинески језик (12,1%); Турски језик (30,3%) и Грчки језик (15,2%).

Графикон 1 – графички приказ одговора у питању број 1 – 2014. године

ПИТАЊЕ 1 – РАЧУНАРИ И СТРАНИ ЈЕЗИЦИ – АНКЕТА 2019. ГОДИНА

Кроз упитник који су млади општине Вењачка Бања попуњавали одговори на прво питање у процентима изгледају овако: 1. основна обука за рад на рачунару (7,3%), 2. напредна обука за рад на рачунару (рад у специјализованим програмима) (9%), 3. компјутерска играоница (14,6%), 4. курс енглеског језика (19,5%), 5. курс немачког језика (17,5%), 6. курс шпанског језика (12,4%), 7. курс руског језика (7,1%), 8. курс италијанског језика (9,1%) и 9. курс неког другог језика (3,5%).

Графикон 1 – графички приказ одговора у питању број 1 – 2019. године

ПИТАЊЕ 2 – СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ – АНКЕТА 2014. ГОДИНЕ

На питање број два које се односи на спортске активности млади Врњачке Бање су одговорили овако:

1. фудбалски клуб (13,8%), 2. кошаркашки клуб (11,5%), 3. одбојкашки клуб (13,3%), 4. рукометни клуб (5,4%), 5. ватерполо клуб (5,7%), 6. тениски клуб (8%), 7. шаховски клуб (2,7%), 8. клуб борилачких вештина (карате, теквондо, џудо, капоера...) (7,6%), 9. екстремни спортови (параглајдинг, рафтинг, падобранство...) (15,1%), 10. активности у природи (планинари, извиђачи...) (10,8%) и 11. нешто друго (1,4%).

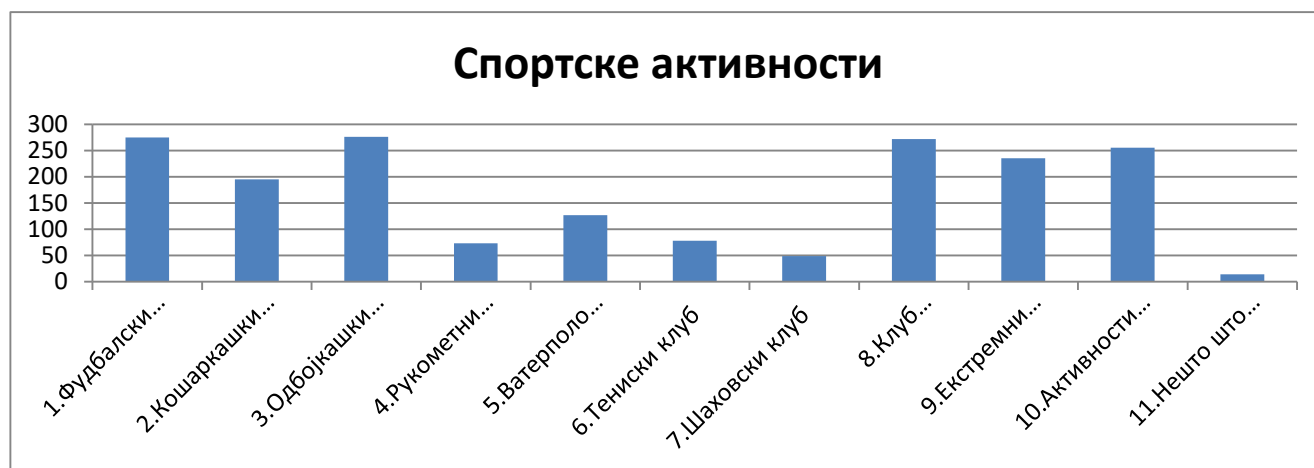

Графикон 2 – графички приказ одговора у питању број 2 2014. године

ПИТАЊЕ 2 – СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ – АНКЕТА 2019. ГОДИНЕ

На питање број два које се односи на спортске активности млади Врњачке Бање су одговорили овако:

1. фудбалски клуб (14,9%), 2. кошаркашки клуб (10,5%), 3. одбојкашки клуб (14,9%), 4. рукометни клуб (3,9%), 5. ватерполо клуб (6,9%), 6. тениски клуб (4,2%), 7. шаховски клуб (2,6%), 8. клуб борилачких вештина (карате, теквондо, џудо, капоера...) (14,7%), 9. екстремни спортови (параглајдинг, рафтинг, падобранство...) (12,7%), 10. активности у природи (планинари, извиђачи...) (13,8%) и 11. нешто друго (0,8%).

Графикон 2 – графички приказ одговора у питању број 2 – 2019. Године

ПИТАЊЕ 3 – УМЕТНИЧКЕ АКТИВНОСТИ – АНКЕТА 2014. ГОДИНЕ

Што се тиче уметничких активности млади су рекли следеће:

1. школа цртања и сликања (9,7%), 2. школа стрипа (5,4%), 3. графити радионице (7,8%), 4. вајарска радионица (5,4%), 5. фото радионица (9,8%), 6. филмска и видео радионица (7,9%), 7. курс свирања инструмената (5,7%), 8. драмска радионица (7,3%), 9. хор (4,4%), 10. рецитаторска секција (2%), 11. литерарна секција (2%), 12. курс рукотворина (израда накита, свећа, вез, ткање, оригами, предмета од посебних материјала) (3,9%), 13. радионица чувања народне традиције (стари занати, песме, обичаји...) (3,3%) и 14. нешто друго (2,6%).

Графикон 3 – графички приказ одговора у питању број 3 – 2014. Године

ПИТАЊЕ 3 – УМЕТНИЧКЕ АКТИВНОСТИ – АНКЕТА 2019. ГОДИНЕ

Што се тиче уметничких активности млади су рекли следеће:

1. школа цртања и сликања (9,7%), 2. школа стрипа (5,4%), 3. графити радионице (7,8%), 4. вајарска радионица (5,4%), 5. фото радионица (9,8%), 6. филмска и видео радионица (7,9%), 7. курс свирања инструмената (5,7%), 8. драмска радионица (7,3%), 9. хор (4,4%), 10. рецитаторска секција (2%), 11. литерарна секција (2%), 12. курс рукотворина (израда накита, свећа, вез, ткање, оригами, предмета од посебних материјала) (3,9%), 13. радионица чувања народне традиције (стари занати, песме, обичаји...) (3,3%) и 14. нешто друго (2,6%).

Графикон 3 – графички приказ одговора у питању број 3 – 2019. Године

ПИТАЊЕ 4 – ИГРА И ПЛЕС – АНКЕТА 2014. ГОДИНЕ

На питање број четири млади су одговорили овако:

1. школа латино плесова (румба, самба, танго...) (12,6%), 2. школа класичног плеса (4,9%), 3. школа ирског плеса (3,2%), 4. фолклор (7,6%), 5. брејкденс (9,9%), 6. аеробик, пилатес, цезденс... (7,8%), 7. чилслидерсице и мажореткиње (5,7%) и 8. нешто друго (1%).

Графикон 4 – графички приказ одговора у питању број 4 – 2014. Године

ПИТАЊЕ 4 – ИГРА И ПЛЕС – АНКЕТА 2019. ГОДИНЕ

На питање број четири млади су одговорили овако:

1. школа латино плесова (румба, самба, танго...) (26,4%), 2. школа класичног плеса (11%), 3. школа ирског плеса (2,7%), 4. фолклор (28,1%), 5. брејкденс (15,5%), 6. аеробик, пилатес, цезденс... (7,1%), 7. чилслидерсице и мажореткиње (9,1%) и 8. нешто друго (0,1%).

Графикон 4 – графички приказ одговора у питању број 4 – 2019. Године

ПИТАЊЕ 5 – КУРСЕВИ КОРИСНИХ ВЕШТИНА – АНКЕТА 2014. ГОДИНЕ

Што се тиче курсева корисних вештина резултати анкете говоре следеће:

1. курсеви практичних вештина (оправке сам свој мајстор) (5,7%), 2. курсеви о покретању и вођењу самосталног бизниса (10,5%), 3. курсеви тражења посла (5,3%), 4. курсеви о организовању догађаја за младе (како организовати турнире, концерте, фестивале и сл.) (9,5%), 5. курс прве помоћи (15,8%), 6. едукација о контрацепцији и заштити од полних болести (7,9%), 7. едукација о здравим начинима живота (7,5%) и 8. нешто друго (0,01%).

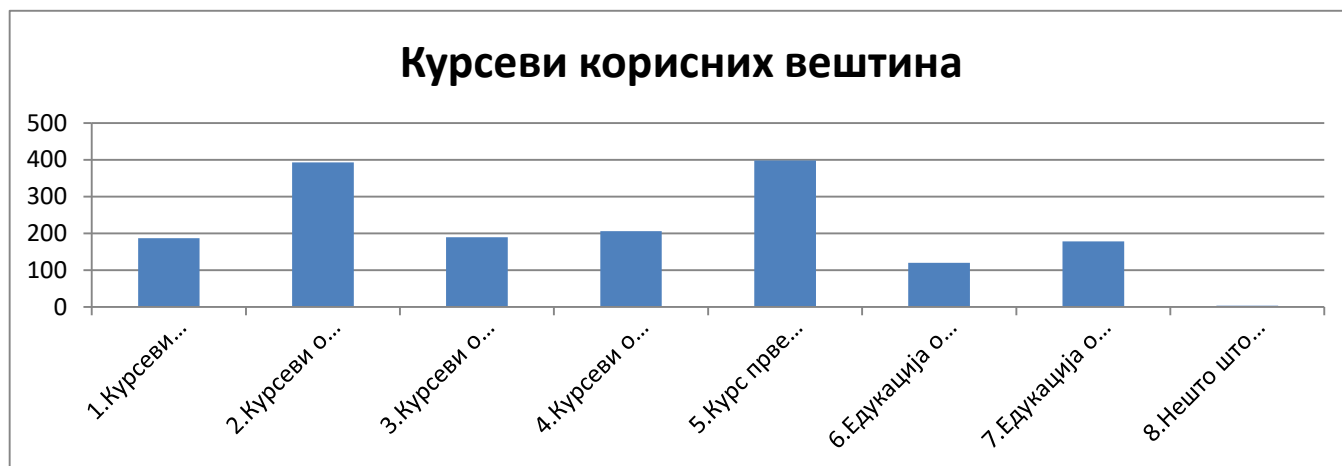

Графикон 5 – графички приказ одговора у питању број 5 – 2014. Године

ПИТАЊЕ 5 – КУРСЕВИ КОРИСНИХ ВЕШТИНА – АНКЕТА 2019. ГОДИНЕ

Што се тиче курсева корисних вештина резултати анкете говоре следеће:

1. курсеви практичних вештина (оправке сам свој мајстор) (11.1%), 2. курсеви о покретању и вођењу самосталног бизниса (23.3%), 3. курсеви тражења посла (11.8%), 4. курсеви о организовању догађаја за младе (како организовати турнире, концерте, фестивале и сл.) (12.3%), 5. курс прве помоћи (23.6%), 6. едукација о контрацепцији и заштити од полних болести (7,1%), 7. едукација о здравим начинима живота (10.6%) и 8. нешто друго (0,2%).

Графикон 5 – графички приказ одговора у питању број 5 – 2019. Године

ПИТАЊЕ 6 – РАДИОНИЦЕ И ДРУЖЕЊЕ – АНКЕТА 2014. ГОДИНЕ

У питању број 6 које се односи на радиониچارски програм и дружење млади општине Врњачка Бања рекли су следеће:

1. психолошке радионице (развој личности, подршка сазревању, стицање самопоуздања) (9,1%), 2. . дебатни клуб и тематске трибине (3,5%), 3. радионице толеранције и ненасиља (2,2%), 4. радионице упознавања обичаја других народа (3,8%), 5. новинарска радионица (8,6%), 6. волонтерски клуб (подршка људима у невољи- старим лицима, деца без родитеља, жртвама насиља...) (9,2 %), 7. хуманитарне акције и прикупљање новца за сиромашне (11,8%), 8. секција за заштиту природе (5,6%), 9. радне акције на уређењу општине (3,8%), 10. клуб за дружење и организовање журки (16,3%) и 11. нешто друго (0,2%).

Графикон 6 – графички приказ одговора у питању број 6 – Анкета 2014. године

ПИТАЊЕ 6 – РАДИОНИЦЕ И ДРУЖЕЊЕ – АНКЕТА 2019. ГОДИНЕ

У питању број 6 које се односи на радиониچارски програм и дружење млади општине Врњачка Бања рекли су следеће:

1. Психолошке радионице (развој личности, подршка сазревању, стицање самопоуздања) (16,9%), 2. . дебатни клуб и тематске трибине (4,7%), 3. радионице толеранције и ненасиља (4,4%), 4. радионице упознавања обичаја других народа (8,2%), 5. новинарска радионица (12,6%), 6. волонтерски клуб (подршка људима у невољи- старим лицима, деца без родитеља, жртвама насиља...) (13,9 %), 7. хуманитарне акције и прикупљање новца за сиромашне (23,1%), 8. секција за заштиту природе (9,8%), 9. радне акције на уређењу општине (3,1%), 10. клуб за дружење и организовање журки (2,9%) и 11. нешто друго (0,2%).

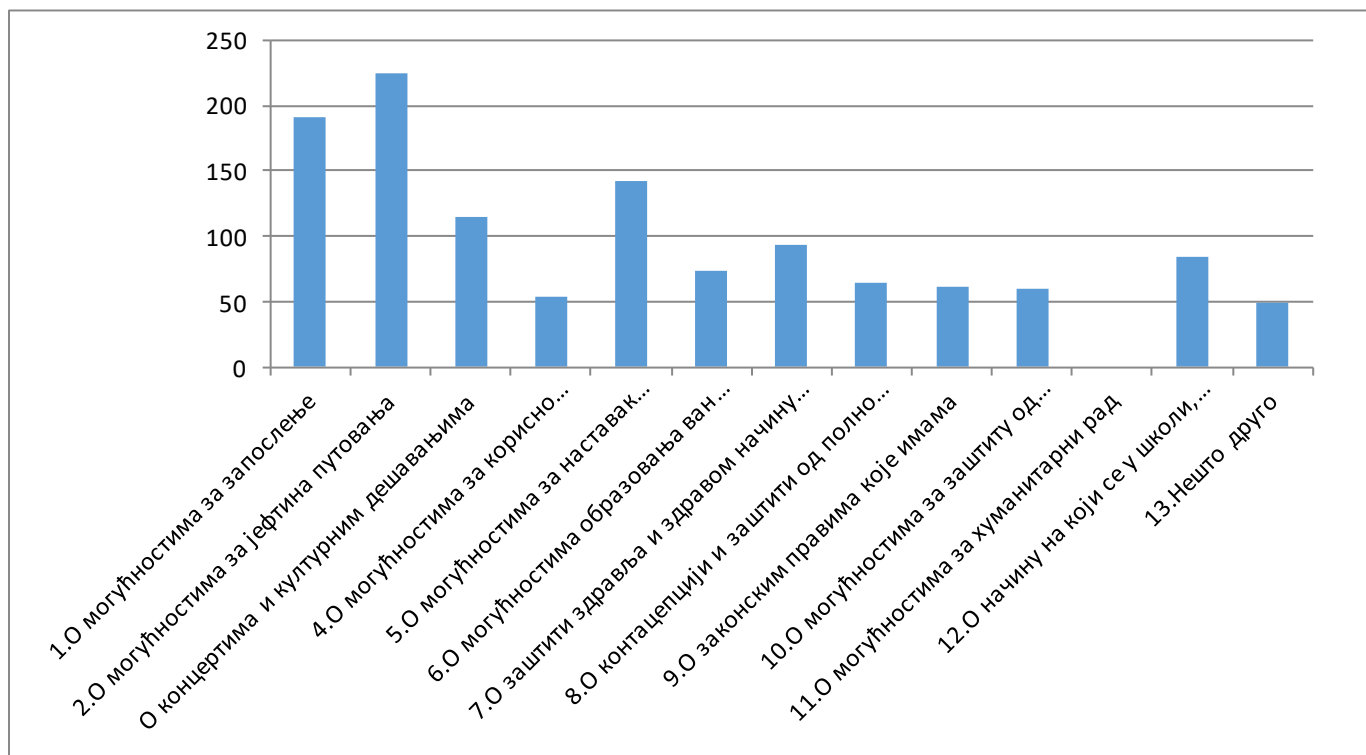

Графикон 6 – графички приказ одговора у питању број 6 – Анкета 2019. Године

ПИТАЊЕ 7 – О КОЈИМА ОД НАВЕДЕНИХ СТВАРИ БИ ВОЛЕО-ЛА ДА ТЕ КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ ИНФОРМИШЕ – АНКЕТА 2014. ГОДИНЕ

У Врњачкој Бањи млади су на питање о којим информацијама желе да буду информисани од стране Канцеларије за младе рекли следеће:

1. о могућностима за запослење (16,7%), 2. о могућностима за јефтина путовања (19,7%), 3. о концертима и културним дешавањима (10,1%), 4. о могућностима за корисно провођење слободног времена (4,7%), 5. о могућностима за наставак школовања (12,4%), 6. о могућностима образовања ван школе (6,5%), 7. о заштити здравља и здравом начину живота (8,2%), 8. о контрацепцији и заштити од полно преносивих болести (5,7%), 9. о законским правима које имам (5,4%), 10. о могућностима за заштиту од насиља (5,2%), 11. о могућностима за хуманитаран рад (0%), 12. о начину на који се у школи, општин троше паре за младе (7,3%) и 13. нешто друго (4,4%).

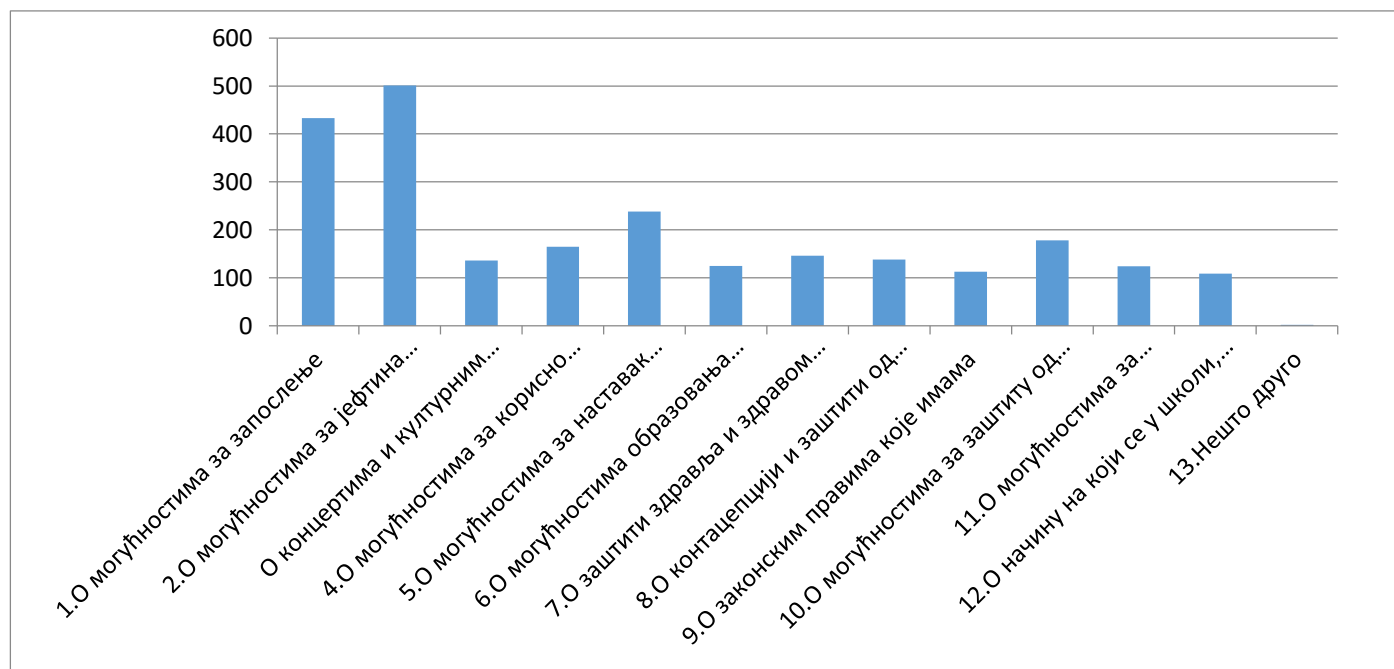

Графикон 7 – графички приказ одговора у питању број 7 – Анкета 2014. Године

ПИТАЊЕ 7 – О КОЈИМА ОД НАВЕДЕНИХ СТВАРИ БИ ВОЛЕО-ЛА ДА ТЕ КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДЕ ИНФОРМИШЕ – АНКЕТА 2019. ГОДИНЕ

У Врњачкој Бањи млади су на питање о којим информацијама желе да буду информисани од стране Канцеларије за младе рекли следеће:

1. о могућностима за запослење (18%), 2. о могућностима за јефтина путовања (20,8%), 3. о концертима и културним дешавањима (5,6%), 4. о могућностима за корисно провођење слободног времена (6,8%), 5. о могућностима за наставак школовања (9,9%), 6. о могућностима образовања ван школе (5,2%), 7. о заштити здравља и здравом начину живота (6,1%), 8. о контрацепцији и заштити од полно преносивих болести (5,7%), 9. о законским правима које имам (4,7%), 10. о могућностима за заштиту од насиља (7,4%), 11. о могућностима за хуманитаран рад (5,2%), 12. о начину на који се у школи, општин троше паре за младе (4,5%) и 13. нешто друго (0,08%).

Графикон 7 – графички приказ одговора у питању број 7 – Анкета 2019. Године

Одељак 6 СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ ЛОКАЛНЕ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ

6.1 СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ

СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ	ЛОКАЛНИ ПРИОРИТЕТИ
1. Унапређење локалних ресурса неопходних за унапређење положаја младих	1.1. Унапређење рада Канцеларије за младе и других актера институционалне локалне омладинске политике
	1.2. Подстицај учешћа НВО и пословног сектора у одрживости програма унапређења положаја младих
2 Развој услуга у локалној заједници намењених унапређењу положаја младих	2.1 Благовременог и континуираног информисања младих
	2.2 Подстицај развоја волонтеризма
	2.3 Унапређење здравља младих
	2.4 Унапређење безбедности младих
	2.5 Смањење дискриминације младих угроженог здравља, ОСИ, сиромашних и по основу родне равноправности
	2.6 Подстицај запошљавања младих
	2.7 Подршка младим талентима
	2.8 Промоција одрживог развоја заједнице и заштите животне средине
	2.9 Слободно време младих
	2.10. Обезбеђивање услова у локалној заједници за активно бављење младих спортом
3. Развој локалне омладинске политике кроз умрежавање са другим актерима у омладинској политици	3.1 Умрежавање са кровним организацијама у области омладинске политике
	3.2 Размена искустава са КЗМ у региону и ЕУ

6.2 ЛОКАЛНИ ПРИОРИТЕТИ

ЛОКАЛНИ ПРИОРИТЕТИ	ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ
1.1 Унапређење рада Канцеларије за младе и других актера институционалне локалне омладинске политике	У наредном периоду од 5 година локална КЗМ ће у потпуности (100%) испунити стандарде рада локалне КЗМ, у складу са препорукама МОСа У наредном периоду од 5 година локални координатор ће стећи све компетенце, у складу са препорукама МОСа
1.2 Подстицај учешћа НВО и пословног сектора у одрживости програма унапређења положаја младих	30% планираних активности ће бити финансирано из екстерних извора финансирања
2.1 Благовременог и континуираног информисања младих	100% младих ће бити информисано о активностима младих 50% младих користи услуге сервиса КЗМ намењених информисању младих али на теме од приоритета за младе
2.2 Подстицај развоја волонтеризма	20 % младих је укључено у волонтерски рад који је успостављен на системским основама
2.3 Унапређење здравља младих	80 % младих ће проћи едукације из области здравих стилова живота
2.4 Унапређење безбедности младих	80 % младих ће бити едуковано о превенцији свих облика насиља (вршњачког, породичног, уличног, спортског ...)
2.5 Смањење дискриминације младих угроженог здравља, ОСИ, сиромашних и по основу родне равноправности	20% младих из осетљивих категорија биће укључено у програме који се баве унапређењем њиховог квалитета живота 10% младих из осетљивих категорија је имало радни ангажман кроз неку од активности
2.6 Подстицај запошљавања младих	40% младих незапослених ће проћи кроз програме едукације у циљу олакшања запошљавања 20% младих незапослених ће проћи радну праксу у циљу стицања првог радног искуства и олакшања запошљавања
2.7 Подршка младим талентима	у периоду од 5 година 100% младих који су у групи талентованих и са посебним резултатима имаће обезбеђену финансијску подршку кроз акције које иницира КЗМ
2.8 Промоција одрживог развоја заједнице и заштите животне средине	У периоду од 5 година 100% младих на територији општине биће информисано о значају заштите животне средине 20% младих директно учествује у еко акцијама КЗМа
2.9. Слободно време младих	у наредних 5 година за младе општине Врњачка Бања понуђен и повећан број садржаја за квалитетно провођење слободног времена 50% младих користе активности КЗМ у своје слободно време јер су садржаји модерни и иновативни
2.10. Обезбеђивање услова у локалној заједници за активно бављење младих спортом	у периоду од 5 година за 100% младих побољшани услови за активно бављење спортом
3.1 Умрежавање са кровним организацијама у области омладинске политике	У периоду од наредних 5 година 25% активности КЗМа су инициране и реализоване у сарадњи са кровним организацијама
3.2 Размена искуства са КЗМ у региону и ЕУ	У периоду од наредних 5 година успостављена стратешка и формална сарадња са 2 партнера у региону и 2 партнера у ЕУ у циљу размене добре праксе и искуства у области омладинске политике

6.3 АКТИВНОСТИ

ЛОКАЛНИ ПРИОРИТЕТИ	АКТИВНОСТИ
1.1 Унапређење рада Канцеларије за младе и других актера институционалне локалне омладинске политике	• Реализација активности из Одељка 7, које се доноси на примену Стандарда рада локалних КЗМ • Реализација активности из Одељка 7, које се доноси на стицање компетенција локалних координатора • Унапређење рада Савета за младе • Подршка активности ученичких удружења средњих школа
1.2 Подстицај учешћа НВО и пословног сектора у одрживости програма унапређења положаја младих	• Израда базе података о потенцијалним донаторима • Израда базе података о успешним привредним субјектима • Израда по једног пројекта по приоритету ЛАПa за финансирање из екстерних извора • Организовање 2 инфо едукације младима да се укључе у рад омладинских НВО
2.1 Благовременог и континуираног информисања младих	• Унапређење рада Инфо-центра • Штампање информатора • Промоција на онлине-мрежама • Израда споразума о интерној и екстерној сарадњи • Обележавање битних датума
2.2 Подстицај развоја волонтеризма	• Организовање 3 едукације годишње за промоцију волонтеризма у општини са 300 младих • Унапређење рада општинског Волонтерског центра • Организовање 2 акције помоћи младих волонтера младима из социјално угрожених категорија
2.3 Унапређење здравља младих	• Организовање 2 едукације годишње у циљу развоја превенције болести зависности • Организовање 2 едукације годишње у циљу развоја превенције репродуктивног здравља и полно преносивих болести • Организовање 2 едукације годишње у циљу развоја здравих стилова живота • Формирање Саветовалишта за младе – и то КЗМ / Ванининституционално саветовалишта
2.4 Унапређење безбедности младих	• Континуирана едукација младих у циљу превенције вршљачког насиља • Континуирана едукација младих у циљу превенције породичног насиља • Медијска кампања против свих облика насиља • Формирање услуге - СОС телефон за младе • Организовање едукација за младе у основним средњим школама о безбедности у саобраћају • Организовање едукација за младе из области безбедности и насиља на интернету
2.5 Смањење дискриминације младих угроженог здравља,ОСИ, сиромашних и по основу родне равноправности	• Изградња 6 прилазних рампи јавним установама • Изградња и одржавање семафора са звучном сигнализацијом • Успостављање рада мобилног тима за помоћ и подршку породицама у кризним ситуацијама • Организовање јавних радова за учешће малдих сиромашних
2.6 Подстицај запошљавања младих	• Организовање 5 едукација годишње за стицање вештина неопходних за успешни запошљавање • Организовање 2 едукације годишње у циљу промоције омладинског предузетништва • Организовање 3 едукације годишње за стицање вештина неопходних за олакшано запошљавање (писање биографије, комуникација са послодавцем ...) • Одрживост сервиса – КАРИЈЕРНИ КУТАК • Успостављање сервиса – РАДНА ПРАКСА
2.7 Подршка младим талентима	• Организовање медијске промоције у циљу лобирања финансијске подршке младим талентима

2.8 Промоција одрживог развоја заједнице и заштите животне средине	• Организовање недеље заштите животне средине • Оснивање еко-центра за еколошку едукацију становништва и волонтерске мреже за заштиту животне средине • Едукација ученика основних и средњих школа • Подршка школским еколошким секцијама • Програм предавања ученицима основних и средњих школа о значају и облицима очувања животне средине • Укључивање ученика средњих школа у активности заштите животне средине – еколошки редари, волонтери • Конкурс за најбољи писани и ликовни рад ученика основних и средњих школа на тему заштите животне средине • Избор најуређенијег школског дворишта • Недеља заштите животне средине
2.9. Слободно време младих	• Организовање активности различитог садржаја у циљу квалитетног провођења слободног времена младих. • Организовање бесплатних активности за на теме које су репознате као пожељне у оквиру испитивања њихових потреба (Одељак 5)
2.10. Обезбеђивање услова у локалној заједници за активно бављење младих спортом	• Анализа потреба младих у области бављења спортом • Изградња недостајућих просторних ресурса за споретке активности <i>Активности предвиђене Стратегијом одрживог развоја општине Врњачка Бања</i> • Учесће у организацији спортских турнира на нивоу општине
3.1 Умрежавање са кровним организацијама у области младинске политике	• Израда плана заједничких активносоти са националном асоцијацијом КЗМа • Организовање 2 годишња састанка са представницима других кровних организација Израда 5 предлога пројекта за заједничку реализацију
3.2 Размена искустав са КЗМ у региону и ЕУ	• Организовање студијских посета КЗМа партнерима у региону (1 посета) • Израда 1 заједничког прекограничног пројекта годишње на тему младих

Одељак 7 АКТИВНОСТИ ЛОКАЛНЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА МЛАДЕ

(Стандарди рада локалних КЗМ и компетенције локалних координатора)

Овај одељак дефинише улогу и одговорности локалне КЗМ и локалног координатора у процесу спровођења ЛАПa, односно активности које треба да реализује, и то су:

1. Активности за које је директно задужена КЗМ у оквиру ЛАПa (у Одељку 6.2)
2. Активности које имају за циљ праћење спровођења ЛАПa (Одељак 9 – ревизија ЛАПa)
3. Активности које проистичу из примене Стандарда рада локалне КЗМ¹⁰

У даљем тексту биће укратко презентоване основе *Стандарда рада локалне КЗМ*, као део препорука Министарства омладине и спорта у циљу унапређења рада локалних Канцеларија за младе.

Активности за примену стандарда креира локални координатор, а у складу са локалним приликама и задатим индикаторима¹¹.

Такође, реализација ових активности ће дугорочно обезбедити постизање другог стратешког циља овог ЛАПa - *Успостављање функционалног и ефикасног институционалног оквира за бављење омладинском политиком на територији општине Врњачка Бања*.

7.1 Стандарди рада локалних канцеларија за младе и компетенција локалних координатора

Стандарди рада локалних канцеларија за младе дефинишу квалитет који је неопходно постићи у раду канцеларија за младе, како би локалне КЗМ успешно деловале у оквиру својих (различитих) локалних могућности. Да би се обезбедио успешан рад локалних канцеларија за младе неопходно је испуњење следећа 4 стандарда:

- (1) добро управљање КЗМ,
- (2) активно партнерство са субјектима омладинске политике,
- (3) висока партиципација младих у локалној омладинској политици и
- (4) инклузиван концепт рада.

Минимум испуњења стандарда - Стандарди рада локалних канцеларија за младе узимају у обзир различитост општина и дефинисањем посебне категорије - *Минимум испуњења стандарда*, препоручује се обим активности чија реализација обезбеђује минимално испуњење стандарда. Како се Минимум испуњења стандарда првенствено ослања на различите капацитете локалних средина, у одређивању тог минимума локалне КЗМ подељене су у 3 категорије. Категоризација је спроведена у складу са бројем становника, јер је установљено да број становника условљава и обим и структуру успостављених државних институција, односно оних који се баве младима (без залажења у проблематику успешног рада тих институција). У складу са категоријом, дефинисан је обим активности.

¹⁰ Према приручнику – "примена националне стратегије за младе на локалном нивоу - Стандарди рада локалних канцеларија за младе и компетенције локалних координатора"

¹¹ Према приручнику – "Примена стандарди рада локалних канцеларија за младе и компетенције локалних координатора"

СТАНДАРД 1 – ДОБРО УПРАВЉАЊЕ КЗМ-ом

ЦИЉ	КВАЛИТАТИВНИ И КВАНТИТАТИВНИ ИНДИКАТОРИ	Минимум остварености стандарда на годишњем нивоу
		ЈЛС од 25.000 до 80.000 становника
КЗМ на транспарентан начин ради на припреми и спровођењу омладинских активности; постојећи ресурси (људски, технички, материјални) користе се на ефикасан и одговоран начин, а одлуке су утемељене на утврђеним потребама младих у датој средини; усаглашен (координисан) рад осталих институција (или субјеката) омладинске политике на локалу као што су Савет за младе, Омладински клуб (ОК)	1.Број запослених у КЗМ/ОК	2
	2.Број сарадника/сарадница у КЗМ/ОК	7
	3.Висина обезбеђеног локалног буџета за имплементацију ЛАП-а и рад КЗМ/ОК	0,2% ЈЛС буџета
	4.Висина остварених средстава из екстерних извора финансирања	50% у односу на средства одобрена од стране ЈЛС (0,1% ЈЛС буџета)
	5.Број одобрених пројеката у којима је ЈЛС/КЗМ носилац апликације, а финансираних из екстерних извора финансирања (сви извори финансирања изузев општинског буџета)	3
	6.Број одобрених пројеката у којима је ЈЛС/КЗМ партнер на пројекту, а финансираних из екстерних извора финансирања (сви извори финансирања изузев општинског буџета)	2
	7.Број медијских презентација на локалним/регионалним медијима (ТВ, радио, новине)	10
	8.Постоји/не постоји систематизација запослених и утврђене процедуре за ангажовање и праћење рада сарадника	Не
	9.Постоји/не постоји одлука о обезбеђеном простору и покривености материјалних трошкова за КЗМ/ОК	Да
	10.Постоји/не постоји буџетска линија која се односи на рад КЗМ или на спровођење ЛАП-а	Да
	11.Сprovedено/није спроведено мапирање локалних ресурса и припремљена анализа	Да
	12.Постоји/не постоји годишњи план рада	Да
	13.Развијен/није развијен систем праћења рада ОК	Да
	14.Развијен/није развијен систем праћења и самовредновања квалитета рада	Да

**СТАНДАРД 2 – АКТИВНО ПАРТНЕРСТВО СУБЈЕКТА ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ У
РАЗВОЈУ ОМЛАДИНСКЕ ПОЛИТИКЕ И СПРОВОЂЕЊУ ОМЛАДИНСКИМ
АКТИВНОСТИ, КАО И У РАЗВОЈУ И СПРОВОЂЕЊУ ЛОКАЛНИХ ПОЛИТИКА КОЈЕ
СЕ ТИЧУ МЛАДИХ**

ЦИЉ	КВАЛИТАТИВНИ И КВАНТИТАТИВНИ ИНДИКАТОРИ	Минимум остварености стандарда на годишњем нивоу
		ЈЛС од 25.000 до 80.000 становника
КЗМ имају формиране стратешке савезе са организацијама из приватног, јавног и непрофитног сектора, у циљу стварања услова за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит. КЗМ доприносе промоцији омладинског рада и развоју омладинског сектора	1. Број институција и организација са којима је остварено партнерство путем споразума о сарадњи/партнерству	2
	2. Број заједнички реализованих активности са представницима локалних институција (школе, ДЗ, ЦСР, НСЗ, МУП...)	4
	3. Број заједнички реализованих активности са представницима цивилног сектора (ЦК, удружења младих, удружења за младе)	6
	4. Број заједнички реализованих активности са привредним субјектима	2
	5. Број реализованих активности са присуством медија	7
	6. Број заједнички реализованих активности са неформалним групама младих	5
	7. Број остварених партнерстава са медијима (националним, регионалним, локалним)	2
	8. Успостављена/није успостављена база омладинских организација и организација које се баве младима на локалном нивоу	Да
	9. Постоје активности усмерене на подршку развоју омладинских организација по питањима од значаја за њихов рад	Да
	10. Број докумената секторских политика које укључују КЗМ у израду стратегија	1
	11. Број докумената секторских политика које укључују КЗМ у процес спровођења стратегија	1
	12. Број активности реализован у партнерству са другим КЗМ	4

СТАНДАРД 3 – ВИСОК СТЕПЕН УЧЕШЋА МЛАДИХ У ЛОКАЛНОЈ ОМЛАДИНСКОЈ ПОЛИТИЦИ		
ЦИЉ	КВАЛИТАТИВНИ И КВАНТИТАТИВНИ ИНДИКАТОРИ	Минимум остварености стандарда на годишњем нивоу
		ЈЛС од 25.000 до 80.000 становника
КЗМ обезбеђује подстицајно окружење и даје активну подршку младима у реализацији омладинских активности, предузимању иницијативе и њиховом укључивању у процесе доношења и спровођења одлука које доприносе личном и друштвеном развоју; млади активно учествују у свим сегментима омладинске политике на локалном нивоу (планирање, спровођење...)	1. Број младих информисаних о активностима КЗМ/ОК	30% од укупне популације младих
	2. Број младих који користе активности које спроводи КЗМ/ОК	10% од укупне популације младих
	3. Број младих који учествују у креирању структуре и обима активности за младе, а спроводи их КЗМ/ОК, кроз неки од модела комуникације (анкетирање, евалуација постојећих услуга, организовање)	30% младих из одређене циљне групе младих
	4. Број младих који директно реализује активности КЗМ/ОК	50% омладинских активности у КЗМ реализују млади
	5. Број реализованих иницијатива и активности иницираних од стране удружења младих и неформалних група младих	10
	6. Број волонтерки и волонтера који су укључени у припрему и реализацију активности коју спроводи КЗМ	40%-60% од укупног броја младих укључених у припрему и реализацију активности коју спроводи локална КЗМ/ОК
	7. Број младих који су чланови Савета за младе	Минимум 50% од укупног броја чланова Савета за младе
	8. Број младих који су учествовали у изради и ревидирању локалних (општинских) докумената	5% од укупне популације младих
	9. Број развијених локалних политика које се тичу младих, у којима учествују представници КЗМ/млади	1
	10.Доступан буџет и документа/извештај о потрошњи средстава издвојених за младе на локалном нивоу	Да
	11.Број постојећих сервиса у ЈЛС	Да
	12.Постоји/не постоји годишњи план рада	Да
	13.Развијен систем подршке развоју сервиса (волонтерски, инфо)	Да
	14.Постоји локални савез удружења младих/за младе (кровна организација) у ЈЛС	Не

СТАНДАРД 4 – ИНКЛУЗИВНА ОМЛАДИНСКА ПОЛИТИКА		
ЦИЉ	КВАЛИТАТИВНИ И КВАНТИТАТИВНИ ИНДИКАТОРИ	Минимум остварености стандарда на годишњем нивоу
		ЈЛС од 25.000 до 80.000 становника
Обезбеђено уважавање различитости сваког појединца и пружање свим младима без обзира на индивидуалне разлике, једнаких могућности за учешће у свим областима друштвеног живота	1. Број младих из осетљивих група који су информисани о постојећим локалним активностима/услугама намењеним њиховим потребама	30% од укупне популације младих из осетљивих група
	2. Број младих из осетљивих група који користе услуге/активности КЗМ/ОК	20% од укупног броја младих који користе услуге КЗМ
	3. Број младих из осетљивих група који су укључени у процес планирања активности локалне КЗМ/ОК	5 % од укупне популације младих из осетљивих група
	4. Број младих из осетљивих група који су укључени у реализацију активности које спроводи КЗМ/ОК	5 % од укупне популације младих из осетљивих група
	5. Број активности за сензибилизацију младих за проблеме младих из осетљивих група	3
	6. Број активности које су организоване преко КЗМ/ОК за оснаживање младих из осетљивих група	3
	7. Број активности инклузивног типа за младе	2
	8. Број реализованих пројеката у којима је КЗМ партнер са удружењима младих/за младе и институцијама, а који имају за циљ унапређење положаја младих из осетљивих група	2
	9. Сprovedено/није спроведено истраживање усмерено на таргетирање рањивих група младих	Да
	10. Сprovedена/нису спроведена истраживања на одређене теме/ у вези с проблемима појединачних рањивих група младих	Да

7.2 Компетенције локалних координатора - Координатор канцеларије за младе треба да поседује или да развије следеће опште компетенце:

1. Оптимална координација активности локалне КЗМ - (1) Координатор зна и разуме улогу координатора и канцеларије за младе, (2) Координатор креира и спроводи активности намењене младима у складу са делокругом рада КЗМ и стратешким документима из области омладинске политике. (3) Координатор зна и разуме улогу различитих институција које се баве младима на локалном нивоу и активно заговара и иницира и подржава успостав. (4) Координатор познаје рад локалне управе и поседује знања и компетенције неопходне за рад у локалној управи.
2. Ефикасно управљање расположивим локалним ресурсима - (1) Координатор уме да управља материјалним и техничким ресурсима КЗМа, (2) Координатор има развијене вештине управљања људским ресурсима, (3) Координатор зна да идентификује и да користи алтернативне изворе финансирања
3. Познавање стратешких и законских докумената из области омладинске политике (1) Координатор зна, разуме и примењује у пракси основна национална и локална документа из области омладинске политике (НСМ,ЗоМ,ЛАП), (2) Координатор поседује основна знања о европским трендовима у области омладинске политике.
4. Писмена, усмена комуникација и дигитална писменост – (1) Координатор има развијене вештине писменог презентовања информација, анализа и идеја, (2) Координатор има развијене вештине усменог презентовања информација, анализа и идеја, (3) Координатор има развијене вештине коришћења информационих технологија, (4) Координатор поседује активно знање енглеског језика
5. Комуникација и интеракција са младима и другим субјектима омладинске политике - (1) Успешно комуницира, размењује информације и сарађује са младима, (2) Успешно комуницира, размењује информације и сарађује са локалним и другим институцијама, организацијама и удружењима која се баве питањима младих, (3) Успешно комуницира, размењује информације и сарађује са медијима, (4) Успешно комуницира, размењује информације и сарађује са другим КЗМ, (5) Координатор зна и примењује вештине преговарања и медијације
6. Планирање у омладинској политици - Координатор је оспособљен за пројектно планирање и исто примењује у пракси.
7. Рад са младима - Координатор поседује знања и вештине потребне за други ниво компетенција омладинског радника/це.
8. Рад са осетљивим групама младих – (1) Координатор је упознат са теоријским и практичним аспектима рада са осетљивим групама младих, (2) Координатор разуме потребе младих из осетљивих група и укључује их у активности КЗМ.
9. Координатор познаје основна документа везана за волонтирање и промовише волонтерски рад - Координатор познаје основе волонтеризма.

7.3. Учесће Националне асоцијације у раду локалних КЗМ

Национална асоцијација локалних канцеларија за младе је мрежа локалних канцеларија за младе, основана са циљем да осигура квалитет омладинске политике на локалном нивоу, кроз обезбеђивање континуиране, системске и стручне подршке локалним канцеларијама за младе и координаторима КЗМа.

Иницијатива за формирање Асоцијације је покренута од стране Министарства омладине и спорта, а у циљу унапређења квалитета рада, бољег умрежавања КЗМ-ова и размене искуства на националном и интернационалном нивоу.

Процес успостављања Асоцијације је резултат двогодишњег заједничког рада координатора КЗМ-ова, као и кључних партнера који обезбеђују стратешку и системску подршку целокупном процесу – Министарство омладине и спорта, Немачка организација за међународну сарадњу ГИЗ и Међународна организација за миграције ИОМ.

Као додатни аргументи за удруживање канцеларија за младе, формираним при општинским и градским управама у Србији, препознати су кроз следеће индикаторе:

- неопходност спровођења заједничких активности кроз успостављена партнерства КЗМова и међусобна координација;
- изградња механизма за осигурање квалитета рада канцеларије услед велике флукуације координатора;
- менторски приступ у решавању проблема са којима се суочавају канцеларије;
- размена искустава и најбоље праксе;
- подстицање развоја и реализација заједничких (националних, регионалних и локалних) пројеката и др.

Сви актери у омладинском сектору су свесни неопходности постојања Националне асоцијације локалних канцеларија за младе, чиме би се подстакла даља изградња капацитета, размена знања и искустава и умрежавање, као и званично представљање на националном и међународном нивоу.

Мотивација за учествовање у стварању Асоцијације је врло висока. При том је евидентан изазов формалног оснивања Асоцијације, коју ће подржати и признати разни заинтересовани актери у омладинском сектору, и која ће саму себе моћи да финансира.

Ми подржавамо рад Асоцијације и саму делатност и циљ оснивања и постојања ћемо покрити овим Локалним акционим планом за младе кроз „Стратешки циљ 3.2 Размена искустава са КЗМ у региону и ЕУ“, а све у циљу стварања нових ресурса који ће унапредити квалитет живота младих у општини Врњачка Бања.

Национална стратегија за младе - Локални акциони план за младе општине Врњачка Бања у потпуности је усклађен са Националном стратегијом за младе коју је, на иницијативу Министарства омладине и спорта, усвојила Влада Србије.

Национална стратегија за младе усклађена је са Националном стратегијом Србије за приступање Европској Унији, Стратегијом за смањење сиромаштва, Стратегијом развоја социјалне заштите у Републици Србији, Националном стратегијом запошљавања, Националном стратегијом привредног развоја Србије за период 2006-2012. године, Миленијумским циљевима развоја, Стратегијом развоја здравља младих, Стратегијом развоја менталног здравља, Стратегијом подстицања рађања, Стратегијом унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији, Стратегијом развоја стручног образовања у Републици Србији, и др., као и са одговарајућим међународним документима.

Планирајући како да ефикасно и на најбољи могући начин побољша положај младих, општина Врњачка Бања полази од општих стратешких циљева дефинисаних Националном стратегијом, а то су:

- Подстицање младих да активно учествују у друштву;
- Развијање сарадње младих и обезбеђивање услова за њихово учешће у доношењу одлука кроз одржив институционални оквир, а на основу потреба младих и у партнерству са младима;
- Изграђивање система информисања младих на свим нивоима и у свим областима;
- Обезбеђивање остваривања права на једнакост шанси свих младих у друштву, а посебно младих који живе у тешким условима;
- Подстицање и вредновање изузетних испољавања и постигнућа младих у различитим областима;
- Унапређивање могућности за квалитетно провођење слободног времена младих;
- Развијање отвореног, делотворног, ефикасног и праведног система формалног и неформалног образовања који је доступан свим младима и који је у складу са светским трендовима у образовању и контекстом образовања у Републици Србији;
- Подстицање и стимулисање свих облика запошљавања, samozapošljavanja и предузетништва младих;
- Унапређивање безбедности младих;
- Чување и унапређивање здравља младих, смањивање ризика и водећих поремећаја здравља и развијање здравствене заштите прилагођене младима;
- Оснаживање младих за иницијативе и активности које су у складу са основним циљевима одрживог развоја и заштите животне средине.

У току свог рада, Радна група за израду ЛАП-а дефинисала је стратешке правце у даљем развоју локалне омладинске политике, као и локалне приоритете у форми циљева, који су усклађени са наведеним принципима, вредностима и препорукама датим у Националној стратегији за младе, а од стране Министарства омладине и спорта.

Одељак 9

ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА ЛАП-а И ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА - ПРОЦЕС РЕВИЗИЈЕ

Системско и благовремено праћење спровођења ЛАП-а за младе као и стручна процена остварених резултата у том процесу, један је од кључних сегмената планског бављења локалном омладинском политиком.

У складу са препорукама Министарства омладине и спорта, процес ревизије ће обезбедити да се наведени механизми ефикасно спроведу и када је у питању ЛАП за младе општине Врњачка Бања.

Процес ревизије ће се радити на крају сваке календарске године (у периоду октобар - децембар), и обезбедиће релевантне податке о реализованим активностима из ЛАП-а као и о постигнутим резултатима у текућој години.

Како ЛАП за младе општине Врњачка Бања садржи детаљне активности само за 2020. годину и пројекцију активности за преостале 4 године, процес ревизије ће обезбедити релевантне податке за детаљну израду плана активности за сваку следећу годину.

Процес	Када се ради	Садржај	Производ
Процес планирања - израда ЛАП-а за младе ¹²	Једном у 5 година	(1) Даје стратешке правце развоја локалне омладинске политике за наредних 5 година. (2) Детаљан план активности за прву годину спровођења ЛАП-а (3) Пројекцију активности за преостале 4 године ЛАП-а	ЛАП за младе
Процес ревизије ¹³	Сваке године	(1) Подаци о реализованим активностима наведеним у ЛАПу (2) Подаци о оствареним резултатима у процесу спровођења ЛАП-а (3) Детаљан план активности за наредну годину (ГОП) базиран на прикупљеним подацима и постављеним циљевима у ЛАП-у * процес ревизије није могућ без предходно усвојеног и имплементираног ЛАП-а	Годишњи оперативан план за наредну годину

ЛАП за младе општине Врњачка Бања почиње са имплементацијом у јануару 2020. године, прва ревизија ће бити спроведена крајем 2025. године.

¹² Према приручнику – "Приручник за израду локалног акционог плана за младе – ЛАП-а"

¹³ Према приручнику – "ЛАП за младе – процес ревизије"

Анекс 1 Годишњи план активности за 2020. годину					
ПРИОРИТЕТ	Активности	Очекивани резултат	Индикатор	Носиоци	финансијска средства ДИН
1.1 Унапређење рада Канцеларије за младе и других катера институционалне локалне омладинске политике	Реализација активности из Одељка 7, у циљу постизања стандарда рада локалне КЗМ Похађање едукација у циљу стицања компетенција наведених у Одељку 7 • Промоција рада ЛКЗМ • Обезбеђивање финансијских средстава за накнаду оперативних трошкова рада КЗМ • Путни трошкови КЗМ-а • Израда најмање 1 пројекта за омладинске активности (са партнерима на локалу) на МОС конкурсе намењене младима - суфинансирање	Ефикасан и компетентан рад локалне КЗМ и других локалних актера	Ниво испуњења индикатора Број стечених компетенци од стране ЛК	КЗМ	300.000,00
1.2 Подстицај учешћа НВО и пословног сектора у одрживости програма унапређења положаја младих	• Израда базе података о потенцијалним донаторима • Израда базе података о успешним привредним субјектима • Израда по једног пројекта по приоритету ЛАП-а за финансирање из екстерних извора • Организовање 2 инфо едукације младима да се укључе у рад омладинских НВО	Створени предуслови за ефикасније коришћење екстерних извора финансирања	Број реализованих активности Број малдих укључених у активности	КЗМ	50.000,00

1.3. Успостављање одрживих и транспарентних механизма локалне самоуправе за наручивање, праћење и процену услуга намењених младима	- Обезбеђивање финансијских средстава за реализацију оmlадинских пројеката у складу са приоритетима дефинисаних стратегијом - Расписивање и реализација конкурса за оmlадинске пројекте намењене оmlадинским организацијама (неформалне групе младих) по конкурсy општине Врњачка Бања, за реализацију циљева Локалног акционог плана општине Врњачка Бања 2020- 2025.	Расписан конкурс	Број пристиглих апликација Број одобрених апликација Број реализованих пројеката	КЗМ	300.000,00
2.1 Благовремено и континуирано информисање младих	- Унапређење рада Инфо-центра - Штампање информатора/новине за младе - Промоција на онлине-мрежама - Израда споразума о интерној и екстерној сарадњи - Обележавање битних датума	Успостављен одржив и ефикасан сервис за информисање младих	-Број реализованих активности за обележавање важних датума -број реализованих активности	КЗМ	100.000,00
2.2 Подстицај развоја волонтеризма	- Унапређење рада и одрживост Оmlадинског клуба - Организовање 3 едукације годишње за промоцију волонтеризма у општини за 300 младих - Организовање 2 акције помоћи младих волонтера младима из социјално угрожених категорија	Унапређење активнизма младих кроз њихово укључење и информисање о волонтеризму	-Број реализованих активности за обележавање важних датума -број реализованих активности	КЗМ	200.000,00
2.3 Унапређење здравља младих	- Организовање 2 едукације годишње у циљу развоја превенције болести зависности - Организовање 2 едукације годишње у циљу развоја превенције репродуктивног здравља и полно преносивих болести - Организовање 2 едукације годишње у циљу развоја здравих стилова живота - Формирање Саветовалишта за младе – и то КЗМ / Ванининституционалног саветовалишта	Успостављен ванининституционални механизам за превенцију здравља младих	-број одржаних едукација -број младих који су прошли кроз едукације	КЗМ	60.000,00

2.4 Унапређење безбедности младих	• Континуирана едукација младих у циљу превенције вршљачког насиља • Континуирана едукација младих у циљу превенције породичног насиља • Медијска кампања против свих облика насиља • Организовање едукација за младе у основним средњим школама о безбедности у саобраћају • Организовање едукација за младе из области безбедности и насиља на интернету	Успостављен ванинституционални механизам за превенцију свих облика насиља над младима и између младих	-број одржаних едукација -број младих који су прошли кроз едукације	КЗМ	60.000,00
2.5 Смањење дискриминације младих угроженог здравља, ОСИ, сиромашних и по основу родне равноправности	• Изградња 6 прилазних рампи јавним установама • Изградња и одржавање семафора са звучном сигнализацијом • Успостављање рада мобилног тима за помоћ и подршку породицама у кризним ситуацијама, едукације. • Организовање јавних радова за учешће младих сиромашних	Успостављена мрежа активности КЗМа која обезбеђује подршку младима из осетљивих група	-број одржаних едукација -број младих који су прошли кроз едукације	КЗМ	100.000,00
2.6 Подстицај запошљавања младих	• Организовање 5 едукација годишње за стицање вештина неопходних за успешно запошљавање • Организовање 2 едукације годишње у циљу промоције омладинског предузетништва • Организовање 3 едукације годишње за стицање вештина неопходних за олакшано запошљавање (писање биографије, комуникација са послодавцем ...) • Оснивање Центра за радно ангажовање младих	Успостављени одрживи сервиси за олакшано запошљавање младих	Успостављен каријерни кутак -број едукација -број младих који посећује едукације	КЗМ	250.000,00
2.7 Подршка младим талентима	• Организовање медијске промоције у циљу лобирања финансијске подршке младим талентима	Створени предуслови за континуирану подршку младим талентима	-број реализованих активности -број младих талената који су добили подршку	КЗМ	50.000,00

2.8 Промоција одрживог развоја заједнице и заштите животне средине	• Организовање недеље заштите животне средине • Оснивање еко-центра за еколошку едукацију • Едукација ученика основних и средњих школа • Подршка школским еколошким секцијама • Програм предавања ученицима основних и средњих школа о значају и облицима очувања животне средине • Укључивање ученика средњих школа у активности заштите животне средине – еколошки редари, волонтери • Конкурс за најбољи писани и ликовни рад ученика основних и средњих школа на тему заштите животне средине • Избор најуређенијег школског дворишта • Недеља заштите животне средине • Учествовање у организовању „ЕКО Кампа“	Подигнут ниво свести и информисаност и малдих о значају одрживог развоја и очувања еколошке средине	Број реализованих активности Број малдих који су учествовали у активностима	КЗМ	200.000,00
2.9. Слободно време младих	• Организовање концерата намењених младима • Оперативни трошкови рада школе музике • Оперативни трошкови рада школе глуме • Оперативни трошкови рада школе фотографије • Оперативни трошкови рада школе сликарства • Оперативни трошкови рада школе плеса • Оперативни трошкови школе страних језика • Оперативни трошкови рада Савета за младе • Оперативни трошкови одржавања Омладинског клуба за младе • Оперативни трошкови школе фолклора • Организовање културних манифестација	Редован рад школа, нормално функционисање и рад клуба.	Број учесника, Број представа, проба, концерата, изложби, часова, број посетилаца Клуба за младе	КЗМ	1.000.000,00
2.10. Обезбеђивање услова у локалној заједници за активно бављење младих спортом	• Ускршњи турнир у малом фудбалу у конкуренцији средњошколаца • Меморијални турнир у малом фудбалу • Турнир у кошарци • Школа пливања	Реализоване активности Одржан Ускршњи турнир Одржан меморијални турнир	• Број реализованих активности • Број младих укључених у реализацију активности • број младих којима су намењене активности	КЗМ	300.000,00

	• Спортске активности у Омладинском клубу за младе (стони тенис, стони фудбал, електронски пикадо) • Обележавање и сређивање спортских терена у општини Врњачка Бања • Израда паркинг места за бицикле • Теретана на отвореном • Дечија игралишта	Одржан меморијални турнир Одржан турнири Постављени	Број младих, учесника и екипа на турниру Број младих, учесника и екипа на турниру Број младих, учесника и екипа на турниру Број екипа и учесника на турниру		
3.1 Умрежавање са кровним организацијама у области младинске политике	• Израда плана заједничких активности са националном асоцијацијом КЗМа • Организовање 2 годишња састанка са представницима других кровних организација • Израда 3 предлога пројекта за заједничку реализацију	Успостављена сарадња са новим партнерима на националном и градском нивоу	Број реализованих заједничких активности Број формално успостављених партнерстава	КЗМ	50.000,00
3.2 Размена искустава са КЗМ у региону и ЕУ	• Организовање студијских посета КЗМа партнерима у региону (1 посета) • Израда 1 заједничког прекограничног пројекта годишње на тему младих	Успостављен механизам за развој сарадње са донаторима и партнерима	Број реализованих заједничких активности Број формално успостављених партнерстава	КЗМ	50.000,00

Анекс 2 Планиране активности за период 2020 – 2025					
ПРИОРИТЕТ	Активности	Очекивани резултат	Индикатор	Носиоци	финансијска средства ДИН
1.1 Унапређење рада Канцеларије за младе и других актера институционалне локалне омладинске политике	Реализација активности из Одељка 7, у циљу постизања стандарда рада локалне КЗМ, које нису реализоване у 2019 Похађање едукација у циљу стицања компетенција анведених у Одељку 7, које нису реализоване у 2019. години	Ефикасан и компетентан рад локалне КЗМ и других локалних актера	Број реализованих активности Ниво испуњења индикатора Број стечених компетенци од стране ЛК	КЗМ	500.000,00
1.2 Подстицај учешћа НВО и пословног сектора у одрживости програма унапређења положаја младих	Обезбеђивање одрживости за активнсоти реализоване у 2019. години Увођење нових активности након годишње ревизије	Створени предуслови за ефикасније коришћење екстерних извора финансирања	-број услуга које су задржане из 2019. године -број нових услуга које су предлог из процеса ревизије -број младих који користе услуге/активности	КЗМ	500.000,00
2.1 Благовременог и континуираног информисања младих	Оснивање Инфо-центра у 2 села општине Обележавање битних датума Обезбеђивање одрживости за активнсоти реализоване у 2019. години Увођење нових активности након годишње ревизије	Успостављен одржив и ефикасан сервис за информисање младих	--успоставњени ИНФО сервиси -број услуга које су задржане из 2019.године -број нових услуга које су предлог из процеса ревизије -број младих који користе услуге/активности	КЗМ	800.000,00
2.2 Подстицај развоја волонтеризма	Унапређење рада локалног Омладинског клуба Обезбеђивање одрживости за активнсоти реализоване у 2019. години Увођење нових активности након годишње ревизије	Унапређење активнизма малдих кроз њихово укључење и информисање о волонтеризму	-основан Омладински клуб -број услуга које су задржане из 2019. године -број нових услуга које су предлог из процеса ревизије -број младих који користе услуге/активности	КЗМ	1.000.000,00

2.3 Унапређење здравља младих	Обезбеђивање одрживости за активноти реализоване у 2019. години Увођење нових активности након годишње ревизије	Успостављен ванинституционални механизам за превенцију здравља младих	број услуга које су задржане из 2019. године -број нових услуга које су предлог из процеса ревизије -број младих који користе услуге/активности	КЗМ	500.000,00
2.4 Унапређење безбедности младих	Успостављање услуге СОС телефон за младе Обезбеђивање одрживости за активноти реализоване у 2019. год. Увођење нових активности након годишње ревизије	Успостављен ванинституционални механизам за превенцију свих облика насиља над младима и између младих	број услуга које су задржане из 2019. године -број нових услуга које су предлог из процеса ревизије -број младих који користе услуге/активности	КЗМ	300.000,00
2.5 Смањење дискриминације младих угроженог здравља,ОСИ, сиромашних и по основу родне равноправности	Обезбеђивање одрживости за активноти реализоване у 2019. години Увођење нових активности након годишње ревизије	Успостављена мрежа активности КЗМ-а која обезбеђује подршку младима из осетљивих група	број услуга које су задржане из 2019. године -број нових услуга које су предлог из процеса ревизије -број младих који користе услуге/активности	КЗМ	300.000,00
2.6 Подстицај запошљавања младих	Обезбеђивање одрживости за активноти реализоване у 2019.години Увођење нових активности након годишње ревизије Успотављање сервиса – РАДНА ПРАКСА	Успостављени одрживи сервиси за олакшано запошљавање младих	број услуга које су задржане из 2019. године -број нових услуга које су предлог из процеса ревизије -број младих који користе услуге/активности -успостављен сервис РАДНА ПРАКСА	КЗМ	5.000.000,00
2.7 Подршка младим талентима	Обезбеђивање одрживости за активноти реализоване у 2019. години Увођење нових активности након годишње ревизије	Створени предулови за континуирану подршку младим талентима	-број реализованих активности -број младих талената који су добили подршку	КЗМ	25.000,00
2.8 Промоција одрживог развоја заједнице и заштите животне средине	Обезбеђивање одрживости за активноти реализоване у 2019. години Увођење нових активности након годишње ревизије	Подигнут ниво свести и информисаности младих о значају одрживог развоја и очувања еколошке средине	број услуга које су задржане из 2019. године -број нових услуга које су предлог из процеса ревизије -број младих који користе услуге/активности	КЗМ	200.000,00

2.9. Слободно време младих	Обезбеђивање одрживости за активноти реализоване у 2019. години Увођење нових активности након годишње ревизије	Реализоване активности различитог садржаја намењених квалитетном провођењу слободног времена младих	број услуга које су задржане из 2019. године -број нових услуга које су предлог из процеса ревизије -број младих који користе услуге/активности	КЗМ	1.500.000,00
2.10. Обезбеђивање услова у локалној заједници за активно бављење младих спортом	Обезбеђивање одрживости за активноти реализоване у 2019. години Увођење нових активности након годишње ревизије	Побољшани услови за бављење младих спортом и организовање активноти за бављење младих спортом.	број услуга које су задржане из 2019. године -број нових услуга које су предлог из процеса ревизије -број младих који користе услуге/активности	КЗМ	500.000,00
3.1 Умрежавање са кровним организацијама у области омладинске политике	Обезбеђивање одрживости за активноти реализоване у 2019. години Увођење нових активности након годишње ревизије	Успостављена сарадња са новим партнерима на националном и градском нивоу	број услуга које су задржане из 2019. године -број нових услуга које су предлог из процеса ревизије -број младих који користе услуге/активности	КЗМ	50.000,00
3.2 Размена искустава са КЗМ у региону и ЕУ	Обезбеђивање одрживости за активноти реализоване у 2019. години Увођење нових активности након годишње ревизије	Успостављен механизам за развој сарадње са донаторима и партнерима	Број реализованих заједничких активности Број формално успостављених партнерстава	КЗМ	50.000,00